

Buddsoddiad Medr ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27

Dyddiad: 13 Mai 2026

Cyfeirnod: Medr/2026/16

At: Benaethiaid sefydliadau addysg uwch
Penaethiaid colegau addysg bellach
Cyfarwyddwyr Addysg
Penaethiaid chweched dosbarth mewn ysgolion
Arweinwyr dysgu oedolion yn y gymuned mewn awdurdodau lleol
Deiliaid contract prentisiaeth

Ymateb erbyn: 15 Medi 2026 ar gyfer darparwyr sy'n bwriadu aildosbarthu
credydau wedi'u cyllido ar gyfer darpariaeth israddedig ran-amser
(paragraff 122)

Rhagor o wybodaeth:

Enw: Dr Gareth Lanagan
E-bost: BuddsoddiadaMonitro@medr.cymru

Enw: Hannah Falvey
E-bost: YstadegauAU@medr.cymru

Crynodeb:

Mae'r cyhoeddiad hwn yn nodi buddsoddiad Medr ar y cyfan ar gyfer blwyddyn
academaidd 2026/27 gan gynnwys dyraniadau darparwyr unigol ar gyfer yr holl
fuddsoddiad craidd mewn addysg drydyddol.

Cynnwys

Cyflwyniad	3
Dosbarthiad y gyllideb ar y cyfan.....	5
Cyllideb blwyddyn ariannol 2026-27	5
Deillio cyllideb blwyddyn academiaidd 2026/27	5
Dosbarthu cyllidebau wedi'u clustnodi	6
Prentisiaethau iau	6
Menter ac Entrepreneuriaeth.....	6
Hybiau REACH	6
Diwylliant – darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio (Cyllideb Diwylliant)	7
Estyn	7
Dyrannu cyllideb y flwyddyn ariannol	7
Cyfanswm buddsoddiad ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27	8
Dyraniadau craidd: darpariaeth prentisiaethau.....	9
Crynodeb o ddosbarthu'r gyllideb prentisiaethau wedi'i chlustnodi.....	9
Cyfraniad tuag at gost dysgwyr sy'n parhau (a gyllidir trwy ddyraniad ychwanegol yn ystod y flwyddyn o £4m ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 i ategu cynnydd tuag at y targed yn y Rhaglen Lywodraethu o 100,000 o brentisiaethau)	10
Staff a ariennir â chyllid y rhaglen	10
Gradd-brentisiaethau	10
Prentisiaethau a Rennir ac â Chymorth a'r Cynllun Cymhelliant Cyflogwyr a CDY	10
Datblygiadau prentisiaeth	11
Adolygu a datblygu fframweithiau prentisiaethau	11
Paratoi ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd.....	11
Dyraniadau craidd: darpariaeth chweched dosbarth awdurdodau lleol.....	13
Cynnydd yn y gyfradd fesul uned (chweched dosbarth a gynhelir gan awdurdodau lleol, grant dysgu cymunedol, a sefydliadau addysg bellach).....	13
Dyraniadau arfaethedig awdurdodau lleol ym mlwyddyn academiaidd 2026/27	13
Dyraniadau craidd: grant dysgu cymunedol (CLG) awdurdodau lleol	15
Buddsoddiad i gefnogi cynnydd mewn cyfranogiad.....	16
Dyraniadau craidd: Darpariaeth addysg bellach (amser llawn, rhan-amser, Cymorth Dysgu Ychwanegol a Chronfeydd Ariannol Wrth Gefn)	17
Darpariaeth addysg bellach (amser llawn, ran-amser)	17
Buddsoddiad amser llawn	17
Buddsoddiad rhan-amser	17
Dyraniadau darpariaeth AB ym mlwyddyn academiaidd 2026/27	18
Buddsoddiad i gefnogi cynnydd mewn cyfranogiad.....	18
Dyraniadau craidd: darpariaeth addysg uwch	20
Buddsoddiad ar gyfer ymchwil ac arloesi.....	20
Ymchwil o Ansawdd (QR).....	20
Hyfforddiant ymchwil ôl-radd (PGR).....	20
Cronfa Arloesi Ymchwil Cymru (RWIF).....	21
Buddsoddiad mewn addysgu	21

Buddsoddiad premiwm – darpariaeth israddedig amser llawn (FT UG).....	22
Buddsoddiad mewn addysgu sy'n seiliedig ar gredydau – darpariaeth israddedig ran-amser (PT UG).....	23
Buddsoddiad premiwm – darpariaeth israddedig ran-amser.....	24
Buddsoddiad premiwm – pob dull a lefel	25
Buddsoddiad y pen – pob dull a lefel a addysgir	25
Buddsoddiad mewn addysgu ar y cyfan	25
Hepgor ffioedd rhan-amser.....	25
Buddsoddiad strategol yn y Brifysgol Agored yng Nghymru	26
Buddsoddiad yn elfen berfformio Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru.....	26
Buddsoddiad mewn ymchwil ac addysgu ar y cyfan.....	26
Lleoedd meddygol ychwanegol	27
Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA) sy'n arwain at statws athro cymwysedig (SAC) – buddsoddiad mewn lleoliadau	27
Cyllidebau wedi'u targedu	29
Addysg bellach (Y gronfa Cymorth a Llesiant Dysgwyr).....	29
Buddsoddiad Cymorth Dysgu Ychwanegol.....	29
Addysg bellach (Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn).....	30
Urddas mislif	31
Iechyd meddwl a llesiant.....	32
Adferiad a Chynnydd Dysgwyr (LRP).....	33
Mynediad a llesiant	34
Cyflogadwyedd a sgiliau	35
Ymchwil ac arloesi	35
Dysgwyr a'r gweithlu	37
Data a thechnoleg.....	38
Cyllideb Rhaglen Ganolog	38
Datblygiadau strategol Medr.....	38
Telerau a thalu grantiau a ffynonellau data	39
Telerau grant.....	39
Prentisiaethau	39
Darpariaeth awdurdodau lleol (chweched dosbarth mewn ysgolion a dysgu oedolion yn y gymuned)	39
Darpariaeth addysg bellach.....	39
Darpariaeth addysg uwch.....	39
Ffynonellau data	40
Chweched dosbarth awdurdodau lleol:	40
Dysgu Oedolion yn y Gymuned awdurdodau lleol:	40
Colegau addysg bellach:	40
Addysg uwch:.....	40
Asesu effaith ein polisïau.....	41
Tablau crynhoi ac atodiadau	42

Cyflwyniad

1. Sefydlwyd Medr gan [Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil \(Cymru\)](#), a gafodd Gydsyniad Brenhinol ym mis Medi 2022 ac a ddaeth yn weithredol ar 1 Awst 2024. Mae'r Ddeddf yn rhoi ystod o bwerau i Medr gan gynnwys ei allu i gyllido a rheoleiddio addysg drydyddol, ymchwil ac arloesi yng Nghymru.
2. Fe gyhoeddodd ni ein [Cynllun Strategol](#) cyntaf ym mis Mawrth 2025, sy'n disgrifio ein nodau ar gyfer addysg drydyddol, ymchwil ac arloesi. Mae'r uchelgeisiau hyn wedi'u bwrw mewn ymrwymadau sefydlu sydd â gorwel o ddwy flynedd ar gyfer eu cyflawni, ac ymrwymadau twf sydd â gorwel o bum mlynedd ar gyfer eu cyflawni. Fel rhan o'n hymrwymadau sefydlu, fe gyhoeddodd ni ein fframwaith rheoleiddio newydd ar 1 Ebrill 2026, sy'n berthnasol i ddarparwyr ar draws y sector addysg drydyddol yng Nghymru. Mae buddsoddiad a nodir yn y cyhoeddiad hwn wedi'i osod yng nghydestun ein nodau strategol a'n fframwaith rheoleiddio newydd.
3. Mae'r [Fframwaith Rheoleiddio](#) yn dwyn ynghyd y prif elfennau y mae Medr yn eu defnyddio i oruchwylio'r sector. Mae'r rhain yn cynnwys:
 - yr hyn y mae'n rhaid i ddarparwyr ei fodloni i ymuno â'r Gofrestr o ddarparwyr addysg uwch
 - yr amodau sy'n berthnasol i ddarparwyr yr ydym yn eu rheoleiddio neu'n eu cyllido
 - trefniadau ar gyfer meysydd megis Cynlluniau Ffioedd a Mynediad a Dynodi Cysiau'n Benodol.

Gyda'i gilydd, mae'r elfennau hyn yn ein helpu i ddeall a yw darparwyr yn ateb gofynion y fframwaith.
4. Mae'r cyhoeddiad hwn yn nodi ein buddsoddiad ar y cyfan i ddarparwyr addysg drydyddol a gyllidir gan Medr ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27. Mae'r ddogfen hon hefyd yn cynnwys dyraniadau darparwyr unigol ar gyfer yr holl fuddsoddiad craidd a rhai cyllidebau wedi'u targedu, lle y bônt ar gael.
5. Mae'r cyhoeddiad hwn yn cynnwys yr holl grantiau craidd a gaiff eu llywio gan fformiwla. Lle y bo'n bosibl, mae grantiau a ddyrennir trwy gyllidebau wedi'u targedu, a all fod yn amodol ar strategaeth neu gynllun gwariant penodol, wedi'u cynnwys hefyd. Bydd cyhoeddiadau pellach yn darparu manylion dyraniadau a chanllawiau, lle y bo'n ofynnol, ar gyfer ffrydiau buddsoddi penodol.
6. Mae dyraniadau Medr sydd y tu allan i'r flwyddyn ariannol hon wastad yn amodol ar gyllidebau Llywodraeth Cymru, ond rydym yn awyddus i ddarparu ymrwymiad mor gadarn â phosibl i ddarparwyr y tu hwnt i'r flwyddyn ariannol hon lle bynnag y bo'n bosibl. Rydym wedi dyrannu gyda'r ymrwymiad hwn mewn cof ar gyfer blwyddyn ariannol 2027-28.
7. Bydd y pwerau sy'n ein galluogi i gyllido addysg drydyddol ac ymchwil yn newid wrth i'r ddeddfwriaeth a sefydlodd Medr gael ei rhoi ar waith yn raddol. Felly caiff y penderfyniadau buddsoddi sydd wedi'u cynnwys yn y papur hwn eu gwneud ar sail darnau lluosog o ddeddfwriaeth. Galluogir Medr i gyllido darpariaeth addysg uwch, a gweithgareddau ymchwil ac arloesi, trwy bwerau a gynhwysir yn Adran 65 Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992.

8. Hyd yma, mae Medr wedi arfer rhai swyddogaethau ar ran Gweinidogion Cymru trwy'r trefniant adran 83 sydd gennym yn ei le – yn benodol adrannau 34-36 Deddf Dysgu a Sgiliau 2000, ac adrannau 14 ac 16 Deddf Addysg 2002. Fodd bynnag, o 1 Ebrill 2026, bydd Medr yn cyllido addysg bellach a hyfforddiant, chweched dosbarth mewn ysgolion a phrentisiaethau trwy bwerau a nodir yn adrannau 97 a 101 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022. Mae un o'r dyletswyddau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i Medr ymgynghori ynghylch datganiad polisi buddsoddi, a'i gyhoeddi wedi hynny, sy'n nodi egwyddorion ar gyfer buddsoddi mewn addysg drydyddol, ymchwil ac arloesi. Mae hyn i fod i ddigwydd ym mis Gorffennaf 2026.
9. Ar wahân, rydym yn rheoleiddio sefydliadau sydd â Chynlluniau Ffioedd a Mynediad cymeradwy dan bwerau a nodir yn Neddf Addysg Uwch (Cymru) 2015. O ganlyniad i ddod yn rheoleiddiedig, bydd cyrsiau israddedig amser llawn sefydliadau'n cael eu dynodi'n awtomatig ar gyfer cymorth i fyfyrwyr. Mae cyrsiau israddedig ac ôl-radd rhan-amser yn cael eu dynodi ar gyfer sefydliadau a Gyllidir yng Nghymru. Ar gyfer cyrsiau nad ydynt yn cael eu dynodi'n awtomatig ar gyfer cymorth i fyfyrwyr, rydym yn gweinyddu proses dynodi'n benodol sy'n caniatáu i ddarparwyr gael dynodi cyrsiau fesul achos unigol. **Nid yw'r** ddwy broses hyn sy'n arwain at ddynodi cyrsiau gan Lywodraeth Cymru'n ymwneud â'n swyddogaethau i weinyddu cyllid i sefydliadau. Gan hynny, nid yw bod yn rheoleiddiedig neu fod â chysiau wedi'u dynodi ynddo'i hun yn golygu bod darparwyr yn cael yr arian yr ydym ni'n ei weinyddu ac yr ydym wedi nodi'r dyraniadau ar ei gyfer yn y cyhoeddiad hwn. Bydd ein trefniadau rheoleiddiol yn newid o 1 Awst 2026, gyda dynodiad cyrsiau at ddibenion cymorth i fyfyrwyr addysg uwch (AU) yn gysylltiedig â chofrestru gyda Medr. Bydd angen i ddarparwyr AU gydymffurfio â'r Amodau Cofrestru a nodir yn y Fframwaith Rheoleiddio. Mae'r Fframwaith hefyd yn cynnwys Amodau Cyllid a fydd yn berthnasol ar draws y sector addysg drydyddol a hyfforddiant.
10. Ar gyfer darparwyr addysg uwch (AU) yng Nghymru sy'n cael buddsoddiad AU craidd, nid yw buddsoddiad gan Medr yn cynnwys taliadau ar gyfer benthyciadau a grantiau ffioedd dysgu na thaliadau cymorth i fyfyrwyr eraill. Gweinyddir y rhain gan Lywodraeth Cymru trwy'r Cwmni Benthyciadau i Fyfyrwyr. Nid yw darparwyr prentisiaethau, colegau a chweched dosbarth mewn ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol yn cael ffioedd dysgu ac eithrio ar gyfer darpariaeth AU; y buddsoddiad craidd gan Medr yw'r mwyafrif o'u hincwm.
11. Mae Llywodraeth Cymru'n dyrannu cyllid i Medr yn flynyddol ar sail blwyddyn ariannol rhwng 1 Ebrill a 31 Mawrth. Mae Medr yn buddsoddi yn y mwyafrif o sefydliadau a darparwyr cymwys ar sail blwyddyn academiaidd rhwng 1 Awst a 31 Gorffennaf. Yn y ddogfen hon, **dynodir Blynyddoedd Ariannol â '-' a Blynyddoedd Academiaidd â '/'** e.e. 2026-27 yw'r flwyddyn ariannol a 2026/27 yw'r flwyddyn academiaidd.
12. Lle defnyddir cromfachau mewn tablau ariannol, mae'r rhain yn dynodi gwerthoedd negyddol.
13. Mae ein [llythyr cyllid](#) wedi'i gadarnhau'n amlygu mai **£1,005.008m** yw ein cyllideb refeniw ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27. Mae hyn yn gynydd o £29.6589m (3.04%) o'i gymharu â'r gyllideb derfynol, gan gynnwys dyraniadau yn ystod y flwyddyn a gafwyd ym mlwyddyn ariannol 2025-26 sydd wedi'u hymgorffori yn y llinell sylfaen, o **£975.349m**. Gan gynnwys cyfalaf, £1,018,508,000 yw cyfanswm cyllideb Medr ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27.

14. Nid yw'r dyraniadau yn y papur hwn yn ystyried unrhyw addasiadau cyllido posibl yn ystod y flwyddyn ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 a allai gael eu cymhwyso gan Lywodraeth Cymru. Bydd unrhyw addasiadau cyllido o'r fath yn arwain at ddiwygio'r dyraniadau unigol.

Dosbarthiad y gyllideb ar y cyfan

Cyllideb blwyddyn ariannol 2026-27

15. Cafodd cyllideb Llywodraeth Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 ei phennu'n derfynol ym mis Mawrth 2026. Darperir cymhariaeth lawn rhwng blynnyddoedd ariannol isod.
16. Mae cymariaethau rhwng blynnyddoedd academiaidd wedi cael eu darparu mewn tablau yn nes ymlaen.

Maes o fewn y gyllideb	Cyllideb adnoddau net blwyddyn ariannol 2025-26 £ miliwn	Cyllideb adnoddau net blwyddyn ariannol 2026-27 £ miliwn	Amrywiad £ miliwn
Addysg	804.081	848.687	44.606
Eitemau wedi'u clustnodi a gynhwysir yn y gyllideb addysg uchod:			
Prentisiaethau iau 14-16	0.600	1.000	0.400
Menter ac Entrepreneuriaeth	0.360	0.360	0
Estyn	0	2.056	2.056
REACH	0	0.400	0.400
Cyllideb Prentisiaethau wedi'i chlustnodi	143.277	150.535	7.258
Diwylliant – Darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio	1.970	1.970	0
Dyraniadau yn ystod y flwyddyn gan Lywodraeth Cymru	27.031	0	(27.031)
Cyllideb refeniw net	975.349	1,005.008	29.659

Deillio cyllideb blwyddyn academiaidd 2026/27

17. Wrth ddosbarthu cyllideb blwyddyn ariannol 2026-27 dylid nodi bod dyraniadau i ddarparwyr addysg drydyddol ac ymchwil ar sail blwyddyn academiaidd yn bennaf. Felly, rhaid i gyllideb blwyddyn ariannol 2026-27 roi ystyriaeth yn gyntaf i'r gofyniad arian parod hysbys ar gyfer yr hyn sy'n weddill o flwyddyn academiaidd 2025/26 (rhwng 1 Ebrill a 31 Gorffennaf 2026).

Dosbarthu cyllidebau wedi'u clustnodi

18. Ni fanylir ar wahân ar gostau gweithredu Medr yng nghyllideb Llywodraeth Cymru. Cyn deillio'r dyraniadau yn y flwyddyn academiaidd i ddarparwyr, caiff costau gweithredu Medr o £16.394m eu cymryd i ystyriaeth.
19. Mae rhai llinellau buddsoddi wedi cael eu clustnodi gan Lywodraeth Cymru i gefnogi gweithgarwch penodol yn uniongyrchol. Ym flwyddyn ariannol 2026-27 mae'r clustnodi hwn yn ymwneud â darpariaeth prentisiaethau o £150.535m, darpariaeth prentisiaethau iau o £1.000m, hybiau REACH o £400k, Menter ac Entrepreneuriaeth mewn AB o £360k a darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio o £1.970m. Ceir cyllidebau pellach na fyddant yn cael eu clustnodi ond sy'n dod gydag awgrymiadau gweinidogol megis cyllid ychwanegol i gynnal cyfartalwch cyflogau, cynnydd ar gyfer cymorth dysgu ychwanegol (CDY) mewn AB, cynnydd ar gyfer Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn (FCF), a chymorth i AU ar gyfer darpariaeth Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA).

Prentisiaethau iau

20. Darparwyd cyllid wedi'i glustnodi i gynyddu buddsoddiad mewn prentisiaethau iau o £600k i £1.0m. Darperir y buddsoddiad ychwanegol i ehangu'r rhaglen ledled Cymru.
21. Nid yw prentisiaethau iau yn brentisiaeth gyfreithiol. Llwybr 14-16 a ddarperir gan golegau AB mewn cydweithrediad gydag awdurdodau lleol ydynt. Mae'n cymryd dysgwyr mewn ysgolion sydd wedi ymddieithrio ac yn eu cyflwyno i lwybrau galwedigaethol ddwy flynedd yn gynharach nag a fyddai'n digwydd fel arall pe baent yn mynd i mewn i goleg neu gyflogaeth.
22. Bydd prentisiaethau iau'n cael eu talu'n ôl-ddyledus mewn tri rhandaliad ym mis Medi 2026, ym mis Ionawr 2027 ac ym mis Rhagfyr 2027 gyda dyraniadau llawn yn cael eu nodi i ddarparwyr trwy gyhoeddiad ar wahân.

Menter ac Entrepreneuriaeth

23. Darparwyd buddsoddiad wedi'i glustnodi eto i gefnogi'r elfen Menter ac Entrepreneuriaeth o'r Biwroau Cyflogaeth a Menter (EEBs).
24. Disgwylir y bydd Medr yn gwerthuso canlyniadau'r Biwroau Menter ac Entrepreneuriaeth yn ystod 2026/27. Yn y cyfamser, cynigir bod y gyllideb hon wedi'i chlustnodi'n cael ei dyrannu yn yr un ffordd ag yn 2025/26.

Hybiau REACH

25. Darparwyd cyllid wedi'i glustnodi i gefnogi gweithrediad parhaus Hybiau REACH. Diben y cyllid yw parhau i letya'r Hybiau Canolog Asesu Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill (ESOL) Rhanbarthol ('REACH') rhwng 1 Ebrill 2026 a 31 Mawrth 2027. Nod yr hybiau yw safoni'r modd yr asesir dysgwyr ESOL, cydlynu'r ddarpariaeth ymhlith partneriaid a rhannu'r galw am gyrsiau ESOL a'r cyflenwad ohonynt trwy wasanaeth diduedd sy'n diwallu anghenion pob dysgwr. Mae'r pedwar Hyb REACH wedi'u lleoli yng Nghaerdydd, Casnewydd, Abertawe a Wrecsam – sef y pedair ardal wasgaru yng Nghymru yn flaenorol.

Diwylliant – darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio (Cyllideb Diwylliant)

26. Darparwyd cyllid wedi'i glustnodi i gefnogi darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio. Dyrannwyd cyfanswm o £1.97m am y tro cyntaf yn 2025/26 o gyllideb diwylliant Llywodraeth Cymru. Mae £1.75m o'r cyllid hwn wedi'i gynnwys yn y premiwm pynciau drud (gweler paragraffau 91-94) ac mae £220k wedi'i gynnwys yn y cyllid ychwanegol ar gyfer darpariaeth yr elfen berfformio (gweler paragraff 117). Gweler [Medr/2025/35: Cyllid ychwanegol 2025-26 yn ystod y flwyddyn ar gyfer darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio](#).

Estyn

27. Ceir hefyd drosglwyddiad rhwng cyllidebau o £2.056m oddi wrth Lywodraeth Cymru i gyflawni cyfrifoldebau Medr i gyllido Estyn i gyflawni gweithgarwch cytunedig a nodir yn y llythyr cyllid a'r cynllun blynyddol dan adran 68 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil 2022 gan gynnwys arolygiadau o addysg bellach, prentisiaethau a dysgu oedolion yn y gymuned.
28. Yn olaf, mae'r llythyr cyllid a gadarnhawyd hefyd yn cynnwys dyraniadau cyfalaf.

Blwyddyn ariannol 2026-27	£ miliwn
Cyfalaf addysg uwch	10.000
Cyfalaf digidol addysg bellach	3.000
Cyfalaf gweithredu Medr	0.500
Cyllideb gyfalaf	13.500

Dyrannu cyllideb y flwyddyn ariannol

29. Mae'r dyraniad yn cyflwyno cyllideb gan gynnwys yr holl gyllid yr ydym yn disgwyl ei gael gan Lywodraeth Cymru ar adeg cyhoeddi.

	£ miliwn
Gofyniad mewn arian parod i gyflawni ymrwymadau dyraniadau blwyddyn academiaidd 2025/26 fel a gytunwyd gan y Gweinidog Addysg Bellach ac Uwch	294.650
Cyllideb weithredu	16.394
Cyllideb wedi'i chlustnodi ar gyfer prentisiaethau	150.535
Cyllideb wedi'i chlustnodi ar gyfer prentisiaethau iau	1.000
Cyllideb wedi'i chlustnodi ar gyfer Menter ac Entrepreneuriaeth mewn addysg bellach	0.360
Cyllideb wedi'i chlustnodi ar gyfer Estyn	2.056
Cyllideb wedi'i chlustnodi ar gyfer REACH	0.400
Darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio (Cyllideb Diwylliant).	1.970
Cyllidebau craidd	488.688
Cyllidebau wedi'u targedu	48.955
Cyllidebau cyfalaf	13.500
Cyfanswm	1018.508

Cyfanswm buddsoddiad ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27

30. Mae'r tabl isod yn crynhoi'r cyfanswm cyllid yn y flwyddyn academiaidd, a nodir mewn mwy o fanylder drwy'r cyhoeddiad.

	Blwyddyn academaidd 2025/26 £ miliwn	Blwyddyn academaidd 2026/27 £ miliwn
Wedi'i glustnodi: cyllideb prentisiaethau	143.277	150.535
Wedi'i glustnodi: prentisiaethau iau	0.600	1.000
Wedi'i glustnodi: Entrepreneuriaeth leuenctid	0.360	0.360
Wedi'i glustnodi: REACH	0	0.400
Wedi'i glustnodi: Estyn	0	2.056
Craidd: chweched dosbarth awdurdodau lleol	119.221	121.682
Craidd: dysgu oedolion yn y gymuned awdurdodau lleol	6.479	6.479
Craidd: prif ffrwd addysg bellach	434.894	466.424
Craidd: cyllid i gefnogi cynnydd mewn cyfranogiad	21.126	6.250
Craidd: ymchwil ac arloesi mewn addysg uwch ¹	97.121	98.121
Craidd: cyllid addysgu mewn addysg uwch ²	71.732	76.461
Craidd: gradd-brentisiaethau ³	9.411	10.111
Craidd: hepgoriad ffioedd rhan-amser	0.200	0.200
Wedi'i dargedu: llesiant dysgwyr	49.020	49.840
Wedi'i dargedu: mynediad a llesiant	7.764	7.025
Wedi'i dargedu: cyflogadwyedd a sgiliau	3.005	3.005
Wedi'i dargedu: ymchwil ac arloesi	2.000	2.000
Wedi'i dargedu: myfyrwyr/dysgwyr a'r gweithlu	8.075	6.795
Wedi'i dargedu: data a thechnoleg	3.500	3.500
Wedi'i dargedu: cyllideb rhaglen ganolog	0	3.000
Wedi'i dargedu: datblygiadau strategol	3.500	0.500
Cyfalaf: addysg uwch	10.000	10.000
Cyfalaf: digidol mewn addysg bellach	3.000	3.000
Cyfanswm	994.285	1028.744

¹ Mae hyn yn cynnwys Ymchwil o Ansawdd (QR), ymchwil ôl-radd (PGR) a Chronfa Arloesi Ymchwil Cymru (RWIF).

² Mae hyn yn cynnwys premiymau amser llawn a rhan-amser, dyraniadau seiliedig-ar-gredydau a dyraniadau y pen.

³ Mae hyn yn cynnwys £5.111m o gyllideb yr economi a £5.000m o'r gyllideb addysg.

Dyraniadau craidd: darpariaeth prentisiaethau

31. Fel yn [y llythyr cyllid gan Lywodraeth Cymru](#), mae'r gyllideb prentisiaethau (a ddyrennir trwy Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi) wedi'i chlustnodi at ddiben penodedig.
32. Dylid nodi bod y brif raglen brentisiaethau ar gyfer lefelau 2-5 yn gweithredu'n wahanol i'r mwyafrif o gyllid Medr, yn yr ystyr mai contract a gaiff ei gaffael yn fasnachol ydyw, a ddarperir trwy 10 prif contractwr. Bydd rhaglen newydd yn dechrau ar 1 Awst 2027, a fydd yn symud i fodel cyllid grant.
33. Mae'r gyllideb prentisiaethau'n cynnwys darpariaeth sy'n amrywio o brentisiaethau sylfaen i radd-brentisiaethau.
34. Mae cyllideb prentisiaethau Llywodraeth Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 yn **£150.535 miliwn** sy'n gynydd o **£7.258 miliwn** o £143.277m ym mlwyddyn ariannol 2025-26.
35. Bydd y cynnydd hwn yn cael ei ymgorffori fel rhan o linell sylfaen cyllidebau mewn blynyddoedd yn y dyfodol, gan olygu y bydd unrhyw gynydd neu ostyngiad yn y gyllideb yn cael ei gyfrifo o fan cychwyn o £150.535m. Mae hyn yn ein galluogi i ddosbarthu'r cynnydd hwn yn strategol gyda golwg hirdymor, yn hytrach nag fel dyraniad cyllideb unigol.

Crynodeb o ddosbarthu'r gyllideb prentisiaethau wedi'i chlustnodi

	£ miliwn
Cyllideb blwyddyn ariannol 2026-27	150.535
Ymrwymiad yn y contract prentisiaethau ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 y disgwylir iddo fod yn weddill hyd at 31 Gorffennaf 2026	(51.342)
Cyfraniad tuag at gost dysgwyr sy'n parhau a gyllidir trwy ddyraniad ychwanegol yn ystod y flwyddyn o £4m ym mlwyddyn academiaidd 2025/26	(3.300)
Cyfanswm ymrwymadau	(54.642)
Costau staff Medr a ariennir â chyllid y rhaglen ar gyfer prentisiaethau	(0.587)
Gradd-brentisiaethau (cyfraniad yr Economi)	(5.111)
Prentisiaethau a Rennir/â Chymorth a'r Cynllun Cymhellant Cyflogwyr a CDY	(1.900)
Datblygiadau prentisiaethau	(1.005)
Contract prentisiaethau (Awst 2026 – Mawrth 2027)	(87.290)
Cyfanswm cynigion gwariant	(95.893)
Gwariant arfaethedig ar y cyfan	(150.535)

Cyfraniad tuag at gost dysgwyr sy'n parhau

(a gyllidir trwy ddyraniad ychwanegol yn ystod y flwyddyn o £4m ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 i ategu cynnydd tuag at y targed yn y Rhaglen Lywodraethu o 100,000 o brentisiaethau)

Darparwr	Buddsoddiad ychwanegol ym mlwyddyn academiaidd 2025/2026 sy'n cael ei gario drosodd ym mlwyddyn academiaidd 2026/27 £
Associated Community Training Ltd	695,032
Cwmni Hyfforddiant Cambrian	458,400
Coleg Caerdydd a'r Fro	482,500
Coleg Cambria	Amh
Educ8 Training Group Ltd	364,277
Coleg Gŵyr Abertawe	Amh
Grŵp Llandrillo Menai	241,441
ITEC Training Solutions Ltd	144,729
Academi Sgiliau Cymru yng Ngrŵp Colegau NPTC	317,808
B-wbl Coleg Sir Benfro	562,520
Cyfanswm	3,266,707

Staff a ariennir â chyllid y rhaglen

36. Mae'r gyllideb prentisiaethau'n cyfrannu £587,000 at gyllideb weithredu Medr.

Gradd-brentisiaethau

37. Caiff y gyllideb gradd-brentisiaethau ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 ei chynyddu £700k o lefelau cyllideb 2025-26 gyda £5.111 miliwn fel cyfraniad o gyllideb Economi Llywodraeth Cymru. Mae hyn yn adlewyrchu lefelau uwch o ran y galw a amlygir gan ddarparwyr a bydd hefyd yn ei gwneud yn bosibl i brentisiaid newydd ddechrau ar ddau lwybr a ddyluniwyd o'r newydd yn y fframweithiau adeiladu a digidol. Bydd £5m arall yn cael ei ddyrannu o gyllideb Addysg Llywodraeth Cymru, fel ym mlwyddyn academiaidd 2025/26, i wneud cyfanswm cyllideb gradd-brentisiaethau o £10.111m.

Prentisiaethau a Rennir ac â Chymorth a'r Cynllun Cymhelliant Cyflogwyr a CDY

38. Mae prentisiaethau a rennir yn galluogi prentisiaid i ennill eu cymwysterau ar draws nifer o gyflogwyr yn hytrach na chael eu cyflogi mewn un cyflogwr. Mae hyn yn fuddiol i ficrofusnesau a BBChau nad ydynt o bosibl yn gallu cyflogi prentis ar sail amser llawn neu alluogi prentis i gwblhau pob agwedd ar fframwaith.
39. Mae prentisiaethau â chymorth yn rhoi cymorth ychwanegol i brentisiaid anabl ag anghenion cyflogaeth a dysgu dwys ac eang er mwyn iddynt allu cael mynediad at brentisiaeth a'i chwblhau. Gall y cymorth a roddir fod trwy gymell mewn swydd neu adnodd arbenigol arall.
40. O flwyddyn ariannol 2025-26 mae'r Cynllun Cymhelliant Cyflogwyr, a buddsoddiad CDY wedi cael eu dwyn ynghyd fel un llinell yn y gyllideb. Bydd y gyllideb wedi'i

choladu'n rhoi hyblygrwydd i ddarparwyr ddefnyddio'r gyllideb hon yn unol ag anghenion dysgwyr.

41. Ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 bydd y Prentisiaethau a Rennir ac â Chymorth, y Cynllun Cymhelliant Cyflogwyr a chymorth ADY yn cael buddsoddiad o £1.900m.

Datblygiadau prentisiaeth

42. Mae buddsoddiad o £1.005m a ddyrennir dan y pennawd hwn yn cefnogi'r gweithgareddau canlynol sy'n tanategu llwyddiant y rhaglen brentisiaethau.

Adolygu a datblygu fframweithiau prentisiaethau

43. Mae Fframweithiau/Llwybrau Prentisiaethau'n cael eu hadolygu ar sail gylchol i sicrhau eu bod yn parhau i ddiwallu anghenion a chyrraedd safonau'r diwydiant. Mae adolygiadau sydd yn yr arfaeth ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 yn cynnwys:

- a. Technoleg Ddigidol
- b. Bwyd a Diod
- c. Arlwyyo a Lletygarwch
- d. Gwasanaethau Addysg a Gwybodaeth
- e. Gwasanaethau Cyfreithiol ac Ariannol
- f. Gwyddorau Bywyd
- g. Gwasanaethau Eiddo
- h. Gwasanaethau Amddiffynnol
- i. Gwasanaethau Cyhoeddus
- j. Manwerthu

Bydd gweithgarwch hefyd yn cynnwys ymchwil, gwerthuso a chynnal a chadw systemau.

Paratoi ar gyfer y rhaglen brentisiaethau newydd

44. Bydd y rhaglen brentisiaethau newydd yn dechrau ym mlwyddyn academiaidd 2027/28. Bydd y gyllideb hon hefyd yn cael ei defnyddio i gefnogi gwaith gwerthuso a datblygu sy'n gysylltiedig â'r rhaglen newydd.

Ymrwymiad ar gyfer contract prentisiaethau 2026/27

45. Mae contract academiaidd 2026/27 yn rhychwantu dwy flynedd ariannol. O ganlyniad, ceir ymrwymiad yng nghyllideb blwyddyn ariannol 2027-28 sy'n ymwneud â gweddill cost darpariaeth ar gyfer y flwyddyn contract gyfredol (blwyddyn academiaidd 2026/27) h.y. cost darpariaeth ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2027 a 31 Gorffennaf 2027.
46. Gan bod 63% o werth contract y flwyddyn academiaidd hon, sef 2026/27, wedi'i broffilio i gael ei wario rhwng 1 Awst 2026 a 31 Mawrth 2027, mae'r ymrwymiad

gofynnol ar y llinell prentisiaethau yng nghyllideb blwyddyn ariannol 2026-27 yn £87.290m. Bydd gweddill contract blwyddyn academiaidd 2026/27, 37%, yn cael ei gyflawni ym mlwyddyn ariannol 2027-28 ac yn golygu bod angen ymrwymiad cyllidebol o £51.266m yng nghyllideb blwyddyn ariannol 2027-28.

Dyraniad y gyllideb prentisiaethau yn y flwyddyn academiaidd (blwyddyn contract) ar lefel darparwyr

Darparwr	Dyraniad blwyddyn academaidd 2025/26 £	Dyraniad blwyddyn academaidd 2026/27 £	Amrywiad £	Amrywiad %
Associated Community Training Ltd	24,629,864	25,368,760	738,896	3.00
Cwmni Hyfforddiant Cambrian	7,551,016	7,777,546	226,530	3.00
Coleg Caerdydd a'r Fro	12,558,009	12,934,749	376,740	3.00
Coleg Cambria	11,881,174	12,237,609	356,435	3.00
Educ8 Training Group	11,569,808	11,916,902	347,094	3.00
Coleg Gŵyr Abertawe	9,090,208	9,362,914	272,706	3.00
Grŵp Llandrillo Menai	11,902,999	12,260,089	357,090	3.00
ITEC Training Solutions Ltd	7,125,746	7,339,518	213,772	3.00
Academi Sgiliau Cymru yng Ngrŵp Colegau NPTC	17,141,365	17,655,606	514,241	3.00
B-Wbl Coleg Sir Benfro	21,069,812	21,701,906	632,094	3.00
Cyfanswm	134,520,001	138,555,601	4,035,600	3.00

Dyraniadau craidd: darpariaeth chweched dosbarth awdurdodau lleol

47. Mae buddsoddiad craidd yn lleoliadau chweched dosbarth awdurdodau lleol yn cefnogi darpariaeth addysg amser llawn ar draws 133 o leoliadau chweched dosbarth mewn ysgolion yng Nghymru. Darpariaeth Safon Uwch (sy'n gyfwerth â lefel 3) yw'r ddarpariaeth yn bennaf, gydag ychydig bach o ddarpariaeth alwedigaethol, a ddarperir i oddeutu 21,000 o ddysgwyr 16-19 oed.
48. Mae'r fethodoleg ar gyfer cyfrifo dyraniadau lleoliadau chweched dosbarth awdurdodau lleol yn dilyn y fethodoleg a ddefnyddiwyd ers blwyddyn ariannol 2015-16 a dyma oedd y dull a argymhellwyd gan Gymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru (ADEW).
49. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae'r fethodoleg cyllido'n defnyddio cyfuniad o niferoedd dysgwyr hanesyddol a niferoedd dysgwyr demograffig a ragamcanir ar gyfer pob awdurdod lleol, gan luosi'r rhain â gwerth cyfartalog a gyfrifwyd ar gyfer rhaglenni. Mae codiadau ar gyfer amddifadedd, ardal denau ei phoblogaeth a chyfrwng Cymraeg ynghyd â lwfans o 3% a gedwir yn ganolog gan awdurdodau lleol a chyfraniad o 3.91% ar gyfer y Cynllun Pensiwn Athrawon yn cael eu hychwanegu at hyn i bennu'r dyraniad terfynol.

Cynnydd yn y gyfradd fesul uned (chweched dosbarth a gynhelir gan awdurdodau lleol, grant dysgu cymunedol, a sefydliadau addysg bellach)

50. Mae cynnydd o 5.4% wedi cael ei roi ar waith ar gyfer cyfradd fesul uned y cyfeiriadur rhaglenni. Mae hyn yn cynnwys cynnydd o 3.2% yn y gyfradd fesul uned ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, ynghyd â chynnydd o 2.2% mewn cyfraniadau Yswiriant Gwladol. Er nad yw'r addasiad hwn wedi'i fwriadu'n benodol i ariannu codiad cyflog ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, rhaid i unrhyw godiad cyflog ym mlwyddyn academiaidd 2026/27, y cytunir arno gan undebau a'r sector, gael ei reoli o fewn y dyraniad hwn.

Dyraniadau arfaethedig awdurdodau lleol ym mlwyddyn academiaidd 2026/27

51. Ceir gwybodaeth am y dadansoddiad o'r dyraniadau ar lefel colegau unigol yn **Atodiad D**.

Awdurdod lleol	* Cyfanswm dyraniad blwyddyn academiaidd 2025/26 £	Cyfanswm dyraniad blwyddyn academiaidd 2026/27 £	Amrywiad o flwyddyn academiaidd 2025/26 £	Amrywiad o 2025/26 %
Cyngor Sir Ynys Môn	3,156,283	3,135,313	(20,970)	-0.66
Cyngor Gwynedd	4,829,736	4,825,876	(3,860)	-0.08
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	5,927,330	5,637,303	(290,027)	-4.89
Cyngor Sir Ddinbych	4,272,606	4,578,634	306,028	7.16
Cyngor Sir y Fflint	5,126,978	5,165,213	38,235	0.75
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	1,330,539	1,355,413	24,874	1.87
Cyngor Sir Powys	5,649,039	5,642,599	(6,440)	-0.11
Cyngor Sir Ceredigion	4,368,101	4,334,083	(34,018)	-0.78

Awdurdod lleol	* Cyfanswm dyraniad blwyddyn academaidd 2025/26 £	Cyfanswm dyraniad blwyddyn academaidd 2026/27 £	Amrywiad o flwyddyn academaidd 2025/26 £	Amrywiad o 2025/26 %
Cyngor Sir Penfro	3,583,094	3,682,230	99,136	2.77
Cyngor Sir Gâr	7,916,671	7,958,148	41,477	0.52
Cyngor Dinas a Sir Abertawe	7,371,497	7,796,093	424,596	5.76
Cyngor Castell-nedd Port Talbot	2,489,761	2,400,387	(89,374)	-3.59
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	8,091,964	8,197,557	105,592	1.30
Cyngor Bro Morgannwg	8,562,841	9,063,043	500,202	5.84
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	10,333,414	10,807,002	473,588	4.58
Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili	4,251,611	4,032,937	(218,674)	-5.14
Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen	546,397	674,871	128,474	23.51
Cyngor Sir Fynwy	4,262,143	4,166,418	(95,725)	-2.25
Cyngor Dinas Casnewydd	8,740,443	8,982,033	241,590	2.76
Cyngor Caerdydd	18,410,485	19,246,975	836,490	4.54
Cyfanswm	119,220,933	121,682,128	2,461,195	2.06

*Roedd cyhoeddiad blwyddyn academaidd 2025/26 yn cynnwys dyraniad 16 mis ar gyfer awdurdodau lleol, gan alluogi Medr i symud yr holl fuddsoddiad craidd mewn darpariaeth drydyddol i gylch cyllidebol ar sail blwyddyn academaidd. Mae blwyddyn academaidd 2026/27 wedi newid yn ôl i ddyraniad 12 mis.

52. Er y bu cynnydd o 5.4% yng nghyfradd fesul uned y cyllid ar gyfer blwyddyn academaidd 2026/27, 1.99% yw'r cynnydd cyfartalog yng nghyfanswm y buddsoddiad ar gyfer awdurdodau lleol; serch hynny, mae'r newid yn y buddsoddiad ar gyfer pob darparwr yn amrywio fel a ddangosir uchod.
53. Bydd y cyllid craidd yn narpariaeth chweched dosbarth awdurdodau lleol yn cael ei dalu mewn deuddeg rhandaliad cyfartal yn fisol.

Dyraniadau craidd: grant dysgu cymunedol (CLG) awdurdodau lleol

54. Mae'r Grant Dysgu Cymunedol craidd i awdurdodau lleol yn cefnogi darpariaeth dysgu oedolion yn y gymuned ar draws 21 o awdurdodau lleol ac 1 sefydliad addysg bellach. Mae'r grant yn cwrddu dysgu yn y gymuned ar gyfer dysgwyr 19 oed a throsodd, gyda ffocws ar sgiliau sylfaenol, gan gynnwys llythrennedd, rhifedd a sgiliau digidol.
55. Cafodd y fethodoleg buddsoddi ar gyfer CLG ei hadolygu ym mlwyddyn academiaidd 2020/21. Roedd y gyllideb yn seiliedig ar niferoedd y dysgwyr ym mhob awdurdod lleol nad oes ganddynt gymhwyster lefel 1 fel a nodir yn nata Nomis gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol⁴. Ym mhob blwyddyn ddiweddarach ers hynny, mae'r gyllideb wedi cael ei chadw ar yr un lefel.
56. Ymhen hir a hwyr, bydd dyletswydd newydd yn cael ei throsglwyddo i Medr fel a nodir yn [Adran 94](#) Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022. Gyda'r ddyletswydd newydd⁵ yn yr arfaeth, mae dyraniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 yn cael eu cadw ar y lefelau cyfredol i sicrhau parhad nes bod gofynion y ddyletswydd newydd yn y dyfodol yn cael eu cadarnhau.
57. Bydd buddsoddiad CLG ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn cael ei ddyrannu i Goleg Penybont, fel ym mlwyddyn academiaidd 2025/26.

Awdurdod lleol	Cyfanswm dyraniad blwyddyn ariannol 2025-26 a/neu flwyddyn academiaidd 2025/26 (Ebr 25-Gor 26) £	Dyraniad blwyddyn academiaidd 2025/26 £	Dyraniad blwyddyn academiaidd 2026/27 £
Cyngor Sir Ynys Môn	161,964	121,473	121,473
Cyngor Sir Gwynedd	268,111	201,083	201,083
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	283,264	212,448	212,448
Cyngor Sir Ddinbych	228,676	171,507	171,507
Cyngor Sir y Fflint	364,148	273,111	273,111
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	335,600	251,700	251,700
Cyngor Sir Powys	314,356	235,767	235,767
Cyngor Sir Ceredigion	150,285	112,714	112,714
Cyngor Sir Penfro	584,292	438,219	438,219
Cyngor Sir Gâr	456,924	342,693	342,693
Cyngor Abertawe	544,329	408,247	408,247

⁴ [DC5107EWLA \(Lefel cymhwyster uchaf yn ôl rhyw yn ôl oedran\) - Nomis – Ystadegau Swyddogol ar y Cyfrifiad a'r Farchnad Lafur](#)

⁵ Unwaith y bydd y ddyletswydd newydd wedi'i diffinio, rhaid i Medr sicrhau y darperir cyfleusterau priodol i ddysgwyr ôl-19 yng Nghymru ar gyfer addysg a hyfforddiant perthnasol ar gyfer personau cymwys sy'n addas i'w gofynion. Mae'r diffiniadau o ddysgwyr cymwys ac addysg berthnasol yn dal wrthi'n cael eu pennu gan Lywodraeth Cymru.

Awdurdod lleol	Cyfanswm dyraniad blwyddyn ariannol 2025-26 a/neu flwyddyn academaidd 2025/26 (Ebr 25-Gor 26) £	Dyraniad blwyddyn academaidd 2025/26 £	Dyraniad blwyddyn academaidd 2026/27 £
Cyngor Castell-nedd Port Talbot	396,448	297,336	297,336
Coleg Penybont	273,654	273,654	273,654
Cyngor Bro Morgannwg	258,277	193,708	193,708
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	659,437	494,578	494,578
Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili	503,035	377,276	377,276
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful	175,709	131,782	131,782
Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen	243,085	182,314	182,314
Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	357,465	268,099	268,099
Cyngor Sir Fynwy	188,628	141,471	141,471
Cyngor Dinas Casnewydd	420,000	315,000	315,000
Cyngor Caerdydd	1,379,841	1,034,881	1,034,881
Cyfanswm	8,547,530	6,479,061	6,479,061

58. Mae'r buddsoddiad mewn CLG yn cymhwyso'r gyfradd fesul uned sydd wedi cynyddu 5.4% ar gyfer 2026/27.
59. Mae'n ofynnol i awdurdodau lleol gyrraedd 97% o'u targed ariannol ar gyfer CLG. Bydd unrhyw ddarpariaeth islaw'r lefel hon yn cael ei hadhawlio'n llawn.
60. Bydd taliadau CLG yn cael eu gwneud i ddarparwyr mewn tri rhandaliad ym mlwyddyn academaidd 2026/27: 33.33% ym mis Awst 2026, 33.33% ym mis Rhagfyr 2026, a 33.34% ym mis Ebrill 2027.

Buddsoddiad i gefnogi cynnydd mewn cyfranogiad

61. Ym mlwyddyn academaidd 2026/27, bydd rhagor o gymorth i gydnabod cynnydd mewn cyfranogiad. Trafodir hyn ym mharagraff 74-76.

Dyraniadau craidd: Darpariaeth addysg bellach (amser llawn, rhan-amser, Cymorth Dysgu Ychwanegol a Chronfeydd Ariannol Wrth Gefn)

Darpariaeth addysg bellach (amser llawn, ran-amser)

62. Mae buddsoddiad craidd mewn addysg bellach (AB) yn cefnogi darpariaeth addysg amser llawn a rhan-amser ar draws 13 o sefydliadau AB yng Nghymru.
63. Mae darpariaeth amser llawn yn cynnwys darpariaeth Safon Uwch a galwedigaethol ar draws pob lefel addysgol o lefel mynediad i lefel 4 ar gyfer oddeutu 45,915 o ddysgwyr.

Buddsoddiad amser llawn

64. Mae'r fethodoleg ar gyfer cyfrifo'r dyraniadau amser llawn yn dilyn y fethodoleg a ddefnyddiwyd ers blwyddyn academiaidd 2015/16 ac a ddatblygwyd ac y cytunwyd arni gyda'r sector addysg bellach.
65. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae'r fethodoleg buddsoddi'n defnyddio cyfuniad o niferoedd dysgwyr hanesyddol a niferoedd dysgwyr demograffig a ragamcanir ar gyfer pob sefydliad, gan luosi'r rhain â gwerth cyfartalog a gyfrifwyd ar gyfer rhaglenni. Mae codiadau ar gyfer amddifadedd, ardal denau ei phoblogaeth a chyfrwng Cymraeg ynghyd â lwfans o 3% a gedwir yn ganolog, lwfans cynnal a chadw ystadau o 2% a chyfraniad o 2.56% ar gyfer y Cynllun Pensiwn Athrawon yn cael eu hychwanegu at hyn i bennu'r dyraniad amser llawn terfynol.
66. Mae blwyddyn bontio derfynol wedi cael ei chymhwyso i Goleg y Cymoedd i gydnabod bod dau leoliad chweched dosbarth wedi cael eu cau yn Rhondda Cynon Taf. Gan bod y model cyllido'n seiliedig ar ddata hanesyddol, mae 218 o ddysgwyr ychwanegol wedi cael eu hychwanegu â llaw at ddyraniad Coleg y Cymoedd. Mae hyn yn adlewyrchu'r trefniant pontio y cytunwyd arno mewn blynyddoedd blaenorol lle mae dysgwyr a fyddai wedi mynychu lleoliadau chweched dosbarth sydd bellach wedi cau yn cofrestru yn y coleg yn lle hynny.

Buddsoddiad rhan-amser

67. Mae buddsoddiad rhan-amser yn cynnwys Addysg Sylfaenol Oedolion (ABE) a Paratoi ar gyfer Bywyd a Gwaith (PREP), Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill (ESOL), Ailsefyll TGAU (GCSE-R), Cymwysterau Galwedigaethol yn y gweithle (OccQs), Cyfrif Dysgu Personol (PLA), Lleoliadau Profiad Gwaith (WEP), a Blaenoriaethau Lleol Eraill (OLP). Darperir hyn i oddeutu 62,000 o ddysgwyr a oedd yn bennaf yn 19 oed neu hŷn ym mlwyddyn academiaidd 2024/25⁶.
68. Mae'r cynnydd yn y gyfradd fesul uned o 5.4% wedi cael ei gymhwyso i ddyraniad blwyddyn academiaidd 2025/26.
69. Mae'n ofynnol i sefydliadau addysg bellach gyrraedd 97% o'u targed ariannol rhan-amser. Bydd unrhyw ddarpariaeth islaw'r lefel hon yn cael ei hadhawlio'n llawn.

⁶ Data o Gofnod Dysgu Gydol Oes Cymru (LLWR) ar gyfer blwyddyn academiaidd 2024/25. Bydd rhai o'r dysgwyr hyn wedi cael eu cyllido allan o'r pot amser llawn hefyd (e.e. dysgwyr amser llawn yn ailsefyll TGAU).

70. Mae'r dyraniad rhan-amser i Addysg Oedolion Cymru wedi cael ei gynyddu £200k, cyn cymhwyso'r addasiad i'r gyfradd fesul uned ac unrhyw godiadau i roi cyfrif am gynydd yn y ddarpariaeth a gymeradwywyd yn 2024/25.

Dyraniadau darpariaeth AB ym mlwyddyn academiaidd 2026/27

71. Er y bu cynnydd o 5.4% i gyfradd fesul uned y cyllid ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, mae'r cynnydd cyfartalog yn y buddsoddiad ar gyfer sefydliadau addysg bellach (SABau) yn uwch ar 7.25%. Gall y swm fesul sefydliad amrywio, gydag unrhyw wahaniaeth i'w briodoli i ragfynegiadau ynghylch cyfrif pennau a/neu newidiadau yn y modd y darperir rhaglenni.
72. Ceir gwybodaeth am y dadansoddiad o'r dyraniadau ar lefel colegau unigol yn **Atodiad E**.

	Cyfanswm dyraniad blwyddyn academaidd 2025/26 £	Cyfanswm dyraniad blwyddyn academaidd 2026/27 £	Amrywiad o flwyddyn academaidd 2025/26 £	Amrywiad %
Coleg Penybont	21,702,041	23,345,584	1,643,543	7.04
Coleg Sir Gâr	29,530,758	31,027,142	1,496,384	4.82
Coleg Gwent	60,517,392	64,860,346	4,342,954	6.70
Grŵp Llandrillo Menai	51,637,537	55,681,812	4,044,275	7.26
Y Coleg Merthyr Tudful	13,682,269	15,180,834	1,498,565	9.87
Coleg Sir Benfro	17,207,636	18,232,822	1,025,186	5.62
Coleg Catholig Dewi Sant	9,824,743	10,608,619	783,876	7.39
Coleg Gŵyr Abertawe	37,080,774	39,632,978	2,552,204	6.44
Coleg Caerdydd a'r Fro	52,783,833	55,903,029	3,119,196	5.58
Coleg Cambria	52,934,826	57,929,859	4,995,033	8.62
Coleg y Cymoedd	44,977,993	48,322,922	3,344,929	6.92
Grŵp Colegau NPTC	34,783,838	36,928,477	2,144,639	5.81
Addysg Oedolion Cymru	8,230,114	8,769,923	539,809	6.16
Cyfanswm	434,893,753	466,424,347	31,530,594	6.76

73. Bydd taliadau'n cael eu gwneud yn fisol ar sail rhaniad o 63/37%.

Buddsoddiad i gefnogi cynnydd mewn cyfranogiad

74. Ym mlwyddyn ariannol 2025/26 roedd Medr yn gallu cadw £21.126m yn ôl ar gyfer dyrannu yn ystod y flwyddyn unwaith y dangoswyd tystiolaeth o gynydd mewn cyfranogiad: [Medr/2026/02: Cyllid ychwanegol i gefnogi cynnydd mewn cyfranogiad mewn sefydliadau addysg bellach ac awdurdodau lleol 2025/26](#) a [Medr/2026/12: Cyllid ychwanegol i gefnogi cynnydd mewn cyfranogiad mewn sefydliadau addysg bellach ac awdurdodau lleol 2025/26](#).
75. Mae Medr yn dyrannu buddsoddiad ychwanegol o £6.25m yng nghyllideb blwyddyn ariannol 2026–27 i gydnabod y cynnydd yn niferoedd y cyfranogiad mewn addysg drydyddol o fewn addysg bellach (AB). Mae hyn yn adlewyrchu y bydd y recriwtio

disgwyliedig ar gyfer darpariaeth 16–19 oed yn uwch na'r cyllid a ddeillir gan ddefnyddio'r fethodoleg ariannu gymeradwy.

76. Unwaith y bydd tystiolaeth wedi cael ei choladu bydd unrhyw ddyraniadau ychwanegol a wneir â'r gyllideb hon yn cael eu cyfleu trwy gyhoeddiad ar wahân. Yn y cyfamser, mae Bwrdd Medr wedi cytuno i warantu'r 1.46% cyntaf o unrhyw dwf y dangosir tystiolaeth ohono i roi tybiaeth gynllunio eglur i bob darparwr 16-19.

Dyraniadau craidd: darpariaeth addysg uwch

77. Darperir buddsoddiad craidd ar gyfer addysg uwch i gydnabod lle mae costau darparu'n uwch na lefel y ffi ddysgu, ac i gynnal gweithgarwch ymchwil ac arloesi o ansawdd da. Caiff dyraniadau eu deillio â fformiwlâu a ddatblygwyd trwy ymgynghori â darparwyr addysg uwch.
78. Nid ydym yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr addysg uwch ailadrodd ein dull ni yn uniongyrchol wrth wneud eu dyraniadau mewnol hwy eu hunain. Rydym yn disgwyl y bydd penderfyniadau ynglŷn â dyraniadau adnoddau manwl i adrannau a chysiau'n cael eu gwneud yn strategol i adlewyrchu amgylchiadau a blaenoriaethau lleol a chan roi ystyriaeth ddyladwy i effaith bosibl dyraniadau o ran cyfrifoldebau statudol darparwyr, gan gynnwys y rhai am gydraddoldeb ac amrywiaeth, yn ogystal â blaenoriaethau eraill Llywodraeth Cymru.
79. Bydd buddsoddiad craidd ar gyfer addysg uwch, gan gynnwys ymchwil ac arloesi, yn parhau i gael ei ddarparu fel grant bloc, gyda darparwyr yn gallu pennu eu blaenoriaethau eu hunain o ran sut y dosberthir hwn yn fewnol.

Buddsoddiad ar gyfer ymchwil ac arloesi

Ymchwil o Ansawdd (QR)

80. Mae'r elfen QR o'r grant cylchol yn gwobrwyo rhagoriaeth ymchwil gynaliadwy, gan ddefnyddio ansawdd a maint ymchwil fel a ddangosir gan ganlyniadau Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil (REF) 2021. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, £77.1 miliwn yw'r buddsoddiad a neilltuir ar gyfer QR. Mae hyn yr un fath â'r hyn a ddyrannwyd ar gyfer blwyddyn academiaidd 2025/26. Dyrennir buddsoddiad mewn QR gan ddefnyddio'r dull a gyhoeddwyd yng nghylchlythyr [W22/24HE](#) gan un o'r cyrff a'n rhagflaenodd, sef Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC).
81. Caiff dyraniadau QR blwyddyn academiaidd 2026/27 eu nodi fesul darparwr yn Nhabl 1. Ceir dadansoddiad ar gyfer pob darparwr fesul uned asesu yn **Atodiad A**.

Hyfforddiant ymchwil ôl-radd (PGR)

82. Rydym yn gweithredu ffrwd fuddsoddi ar wahân i gefnogi hyfforddiant ar gyfer myfyrwyr PGR. Dyrennir buddsoddiad PGR gan ddefnyddio'r dull a gyhoeddwyd yng nghylchlythyr CCAUC [W22/24HE](#).
83. Mae buddsoddiad o fewn uchafswm ar y cyfan y cytunir arno gan Fwrdd Medr bob blwyddyn ac mae'n seiliedig ar ffigwr cyfwerth ag amser llawn (CagALI) y niferoedd mwyaf diweddar i gael eu cadarnhau o gofrestriadau gwirioneddol, sef y cofrestriadau cyllidadwy cymwys tybiedig mewn Unedau Asesu sy'n gymwys i gael buddsoddiad QR ym blwyddyn academiaidd 2026/27. Cymerir y data cofrestru CagALI o ffurflenni cofnod myfyrwyr yr Asiantaeth Ystadegau Addysg Uwch (HESA) ar gyfer blwyddyn academiaidd 2024/25.
84. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, mae'r Bwrdd wedi pennu £6.0 miliwn fel cyfanswm y buddsoddiad ar gyfer PGR. Mae hwn yn gynnydd o 2.6% o'i gymharu â blwyddyn academiaidd 2025/26. Caiff y dyraniadau PGR eu nodi yn Nhabl 1.

Cronfa Arloesi Ymchwil Cymru (RWIF)

85. Dyluniwyd RWIF i gefnogi'r ystod o weithgareddau cyfnewid gwybodaeth sy'n dwyn effaith economaidd a chymdeithasol, gan gynnwys rôl cenhadaeth ddinesig ehangach darparwyr. Mae'r buddsoddiad yn rhoi cymorth i weithio gyda busnesau, sefydliadau cyhoeddus a'r trydydd sector, cyrff cymunedol a'r cyhoedd ehangach.
86. Mae dwy elfen i ddryaniadau RWIF: (i) grant capasiti i gefnogi twf ac arfer gorau, galluogi mwy o gydweithio a sicrhau sefydlogrwydd ar draws y sector; a (ii) dyraniad fformiwlâ sy'n gwobrwyo perfformiad yn erbyn mesurau cenedlaethol ar gyfer arloesi a bennwyd gan CCAUC.
87. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, mae'r Bwrdd wedi pennu £15.0 miliwn fel cyfanswm y dyraniad ar gyfer RWIF. Mae hyn yn gynydd o 6.0% o'i gymharu â blwyddyn academiaidd 2025/26 ac yn ddychweliad at lefel gyllido RWIF cyn blwyddyn academiaidd 2024/25. Yn seiliedig ar y cyfanswm cyllideb o £15.0 miliwn, pennwyd ffigwr o £250k fesul sefydliad ar gyfer y grant capasiti, sy'n gynydd o'r £236k ym mlwyddyn academiaidd 2025/26. £4 miliwn y flwyddyn yw'r dyraniad mwyaf posibl y gall unrhyw sefydliad ei gael (cyfuniad o grant capasiti a fformiwlâ). Pennwyd isafswm o £400k fesul sefydliad.
88. Yn dilyn ymgynghori â'r sector addysg uwch, fe ddiweddarwyd methodoleg buddsoddi fformiwlâ RWIF (cylchlythyr CCAUC [W22/41HE](#)) fel ei bod yn rhoi cyfrif yn fwy priodol am gwmnïau deilliedig a busnesau a gychwynnwyd gan raddedigion. Defnyddiwyd y dull wedi'i ddiweddarau o flwyddyn academiaidd 2023/24 wrth i RWIF symud i gylch pum mlynedd mwy aeddfed (Cylchlythyr CCAUC [W23/12HE](#)). Mae'r elfen fformiwlâ wrth gyfrifo'r buddsoddiad yn cael ei diweddarau'n flynyddol, gan ddefnyddio tair blynedd o ddata a gyflwynwyd i Arolwg Rhyngweithiad Addysg Uwch-Busnes a Chymuned (HE-BCI) HESA. Mae cyfrifiadau blwyddyn academiaidd 2026/27 yn seiliedig ar y data HE-BCI a ddychwelwyd rhwng blwyddyn academiaidd 2022/23 a blwyddyn academiaidd 2024/25. Mae'r blynyddoedd wedi'u pwysoli ar sail 2:3:5. Bob blwyddyn gall darparwyr weld elfennau fformiwlâ eu dyraniad yn cynyddu hyd at 30% neu'n gostwng hyd at -10%. Cafodd y gostyngiad blynyddol mwyaf posibl ei godi fel ei fod yn -5% ym mlwyddyn academiaidd 2023/24 i sicrhau sefydlogrwydd yn ystod y newidiadau i'r fethodoleg cyllido. Mae hwn wedi bod yn cael ei adolygu'n flynyddol ac mae wedi newid yn ôl i -10% ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27.
89. Darperir dyraniadau yn Nhabl 1.

Buddsoddiad mewn addysgu

90. Mae'r holl gyfraddau buddsoddi a ddefnyddir i gyfrifo'r buddsoddiad mewn addysgu ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 yn gyfwerth â'r rhai a ddefnyddiwyd ym mlwyddyn academiaidd 2025/26. Mae newidiadau mewn recriwtio ac felly data a gynhwysir wrth gyfrifo'r dyraniadau'n golygu bod cymariaethau o un flwyddyn i'r llall yn y buddsoddiad a ddysgennir ar gyfer pob ffrwd buddsoddi'n gallu dangos codiadau neu ostyngiadau.

Buddsoddiad premiwm – darpariaeth israddedig amser llawn (FT UG)

91. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, mae'r premiwm pynciau drud (ESP) a'r premiwm pynciau cost uwch yn cael eu dyrannu ar gyfer darpariaeth FT UG. Dyrennir y premiwm pynciau drud mewn perthynas â meddygaeth/deintyddiaeth glinigol a darpariaeth elfen berfformio conservatoire tra bo'r premiwm pynciau cost uwch yn cael ei ddyrannu mewn perthynas â meddygaeth/deintyddiaeth anghlinigol, gwyddoniaeth, peirianeg a thechnoleg, a gwyddorau mathemategol, TG a chyfrifiadura.

92. Amlinellir dyraniadau'r premiwm pynciau drud yn Nhabl 3 ac maent yn seiliedig ar y ddwy gyfradd premiwm isod, a ddyfernir fesul gwerth credyd a gwblhawyd:

Premiwm pynciau drud:

- Cyfradd 1 - £81.39, a gymhwysir i bynciau meddygol/deintyddol clinigol (sy'n gyfwerth â chategori pynciau academiaidd (ASC) 1b ac 1d)
- Cyfradd 2 - £74.99, a gymhwysir i'r elfen berfformio conservatoire (darpariaeth elfen berfformio yn ASC 10).

93. Mae'r cyfraddau buddsoddi hyn yr un fath â'r rhai a ddefnyddiwyd ar gyfer buddsoddi ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 gan gynnwys y cynnydd i'r gyfradd ar gyfer yr elfen berfformio conservatoire a gymhwyswyd yn ystod y flwyddyn (gweler cyhoeddiad Medr, [Medr/2025/35: Cyllid ychwanegol 2025-26 yn ystod y flwyddyn ar gyfer darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio](#)).

94. Hefyd, fel a fu'n digwydd ers blwyddyn academiaidd 2019/20, bydd buddsoddiad ar gyfer y premiwm pynciau drud yn cael ei gapio trwy gyfyngu ar nifer y gwerthoedd credydau y gellir eu defnyddio yn y cyfrifiad. Ar gyfer meddygaeth a deintyddiaeth glinigol, y gwerthoedd credydau sy'n gyfwerth â nifer y lleoedd clinigol o fewn y cwota yw hyn. Ar gyfer darpariaeth conservatoire, y gwerthoedd credydau sy'n gyfwerth â'r niferoedd myfyrwyr wedi'u cyllido y cytunwyd arnynt fel rhan o'r trefniant buddsoddi arbennig sydd yn ei le, cyn cyflwyno'r gyfundrefn ffioedd dysgu ddiwygiedig ym mlwyddyn academiaidd 2012/13, yw hyn. Ym mlwyddyn academiaidd 2022/23, fe godwyd y cap i gynnwys niferoedd myfyrwyr ychwanegol yng Ngholeg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru ar gyfer darpariaeth theatr gerdd.

95. Caiff y dyraniadau ar gyfer y premiwm pynciau cost uwch eu hamlinellu yn Nhabl 3 ac maent yn seiliedig ar y cyfraddau premiwm isod, a ddyfernir fesul gwerth credyd a gwblhawyd.

Premiwm pynciau cost uwch:

- Meddygaeth/deintyddiaeth anghlinigol - £10.79
- Gwyddoniaeth, peirianeg a thechnoleg - £6.20
- Gwyddorau mathemategol, TG a chyfrifiadura - £2.90

96. Y pynciau sydd wedi'u cynnwys yn y premiwm pynciau cost uwch yw'r rhai lle amcangyfrifir bod cost y ddarpariaeth yn uwch na'r ffi ddysgu gyfartalog y tybir y bydd darparwyr yng Nghymru'n ei chael, yn ôl gwaith a wnaed ym mlwyddyn academiaidd 2019/20. Mae manylion y dull a ddefnyddir i gyfrifo'r cyfraddau buddsoddi gwreiddiol wedi'u cynnwys yng nghylchlythyr CCAUC [W18/24HE](#), er y dylid nodi bod y data a ddefnyddir yn y cyfrifiadau wedi cael ei ddiweddarau ar gyfer rhoi ar waith ym mlwyddyn academiaidd 2019/20, a bod unrhyw dalgrynnu a wnaed i'r ffigyrau wedi

cael ei wneud ar ddiwedd y broses gyfrifo. Ni wnaed unrhyw newidiadau i'r dull ar gyfer buddsoddiad ym mlwyddyn academiaidd 2026/27. Cyfrifir dyraniadau ar gyfer darparwyr trwy luosi'r gyfradd buddsoddi â gwerthoedd credydau a gwblhawyd o ddata monitro diwedd blwyddyn ar gyfer blwyddyn academiaidd 2024/25 a gymerwyd o gofnod myfyrwyr HESA ar gyfer blwyddyn academiaidd 2024/25, ar gyfer darpariaeth israddedig amser llawn a rhyngosod, gyda gwerthoedd credydau blwyddyn rhyngosod yn cael eu cyfrif ar 0.5.

97. Dangosir buddsoddiad y pen a buddsoddiad premiwm FT UG ar gyfer lleoedd meddygol ychwanegol ar wahân yn Nhabl 5 ac nid yw wedi'i gynnwys yn Nhabl 3. Mae paragraffau 123 i 128 isod yn darparu rhagor o wybodaeth am y lleoedd meddygol ychwanegol.
98. Ym mlwyddyn academiaidd 2023/24, fe gyflwynwyd premiwm cyfrwng Cymraeg mewn perthynas â darpariaeth FT UG. Mae'r premiwm yn ychwanegu pwysoliad o 0.5 at yr uned fuddsoddi a ddefnyddir yn y premiymau pynciau drud a chost uwch ar gyfer modiwlau FT UG a wneir trwy gyfrwng y Gymraeg sy'n bodloni'r meini prawf cymhwysra ar gyfer y premiymau hyn (gweler cylchlythyr CCAUC [W23/08HE](#)). Caiff y dyraniadau i bob darparwr, yn seiliedig ar gyfartaledd data gwerth credydau HESA ym mlwyddyn academiaidd 2023/24 a blwyddyn academiaidd 2024/25, eu nodi yn Nhabl 3.

Buddsoddiad mewn addysgu sy'n seiliedig ar gredydau – darpariaeth israddedig ran-amser (PT UG)

99. Rydym yn parhau i gyllido darpariaeth PT UG ym mlwyddyn academiaidd 2026/27 trwy'r dull buddsoddi mewn addysgu sy'n seiliedig ar gredydau, fel ym mlwyddyn academiaidd 2025/26.
100. Cafodd buddsoddiad sy'n seiliedig ar gredydau ar gyfer addysgu PT UG ei bennu gan ddefnyddio'r dull cyllid addysgu presennol. Fe sefydlwyd hwn ym 1999 ac fe'i diwygiwyd ym mlwyddyn academiaidd 2011/12 gydag elfen adennill y dull yn cael ei thynnu allan.
101. Mae dyraniadau buddsoddi'n seiliedig ar gelloedd cyllido. Mae cell gyllido'n cyfeirio at:
- Lefel: israddedig (heb gynnwys breinio); israddedig trwy drefniant breinio;
 - Dull: ran-amser; a hefyd
 - Categori pynciau academiaidd (ASC): ASCs 1a i 11b ac ASC 11a, addysg gychwynnol athrawon (AGA) yn arwain at statws athro cymwysedig (SAC), wedi'i rannu rhwng cynradd ac uwchradd.
102. Caiff y dyraniad buddsoddi ym mhob cell ei sefydlu trwy luosi nifer y gwerthoedd credydau wedi'u cyllido yn y gell honno â'n huned fuddsoddi safonol ar gyfer y categori pynciau academiaidd.
103. Caiff yr unedau buddsoddi fesul gwerth credyd ar gyfer pob categori pynciau academiaidd ar gyfer PT UG ym mlwyddyn academiaidd 2026/27 eu nodi yn **Atodiad B**.
104. Caiff cyfanswm y buddsoddiad PT UG a dyraniadau gwerthoedd credydau wedi'u cyllido ym mhob cell ar gyfer pob darparwr eu dangos yn **Atodiad C**.

105. Caiff niferoedd craidd PT UG eu pennu gan y model buddsoddi. Fe'u cyfrifir gan ddefnyddio credydau wedi'u cyllido o flwyddyn academaidd 2025/26 a'u dyrannu i gelloedd buddsoddi gan ddefnyddio dosbarthiad credydau wedi'u cyllido ar gyfer blwyddyn academaidd 2025/26 a gwerthoedd credydau wedi'u recriwtio ar gyfer blwyddyn academaidd 2024/25. Daw data recriwtio o arolwg monitro diwedd blwyddyn (EYM) ar gyfer cofrestriadau addysg uwch blwyddyn academaidd 2024/25 (cyhoeddiad Medr, [Medr/2025/07](#)).
106. Fel rhwng blwyddyn academaidd 2019/20 a blwyddyn academaidd 2025/26, mae twf wedi'i gynnwys yn y model sy'n seiliedig ar gredydau trwy drosi'r holl gredydau ffioedd-yn-unig yn gredydau wedi'u cyllido. Credydau ffioedd-yn-unig yw lle mae darparwyr wedi recriwtio credydau y tu hwnt i'r rhai a oedd wedi'u cyllido yn y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn darparu ar gyfer twf mewn credydau wedi'u cyllido i rai darparwyr ac mae hyn wedi'i gynnwys yn **Atodiad C**. Mae Tabl 2 yn dangos y dadansoddiad rhwng buddsoddiad craidd a buddsoddiad twf.

Buddsoddiad premiwm – darpariaeth israddedig ran-amser

107. Caiff y premiwm mynediad a chadw a'r premiwm cyfrwng Cymraeg eu dyrannu ar gyfer darpariaeth israddedig ran-amser (PT UG) ac fe'u nodir yn Nhabl 2.
- Premiwm cyfrwng Cymraeg
 - Mae'r premiwm cyfrwng Cymraeg yn ychwanegu pwysoliad o 0.5 at uned gyllido blwyddyn academaidd 2026/27 ar gyfer modiwlau a wneir trwy gyfrwng y Gymraeg. Caiff y dyraniadau i bob darparwr, yn seiliedig ar gyfartaledd data gwerthoedd credydau HESA blwyddyn academaidd 2023/24 a blwyddyn academaidd 2024/25, eu nodi yn Nhabl 2.
 - Premiwm mynediad a chadw
 - Mae dwy elfen i ddyraniad y premiwm mynediad a chadw ar gyfer darpariaeth PT UG. O ran mynediad, dyfernir premiwm mewn perthynas â myfyrwyr o ardaloedd â chyfranogiad isel mewn addysg uwch, fel y'u diffinnir gan ddwy gwintel isaf mesur addysg uwch oedolion y DU a gyfrifir o ddata cyfrifiad 2021; a myfyrwyr o ardaloedd amddifadus, fel y'u diffinnir gan ddau gwintel isaf Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2019 (MALIC19). Gall myfyrwyr unigol ddenu mwy nag un premiwm.
 - Mae'r ail elfen wedi'i bwriadu i wobrwyo cadw. Rydym wedi dyrannu cyfradd buddsoddi uwch mewn perthynas â myfyrwyr sy'n parhau nag mewn perthynas â myfyrwyr yn eu blwyddyn gyntaf. Dyrennir y gyfradd uwch hefyd mewn perthynas â myfyrwyr ar gyrsiau un flwyddyn sy'n cwblhau'n llawn neu'n rhannol.
 - I gydnabod bod cyfran y myfyrwyr ehangu mynediad mewn darparwr yn effeithio ar y galw am gymorth y mae ei angen, mae darparwyr wedi cael eu gwahanu'n ddau fand gan ddibynnu ar eu gweithgarwch ym flwyddyn academaidd 2024/25 i recriwtio o ddau gwintel isaf MALIC19. Mae darparwyr lle mae myfyrwyr o ardaloedd amddifadus yn rhoi cyfrif am fwy na 35 y cant o fyfyrwyr sy'n huanu o Gymru ym mand 1 ac yn cael premiwm uwch, ac mae'r rhai lle mae myfyrwyr o ardaloedd amddifadus yn rhoi cyfrif am 35 y cant neu lai ym mand 2 ac yn cael premiwm is.
 - Cafodd y fethodoleg ar gyfer y premiwm mynediad a chadw ei hadolygu fel rhan o gam cyntaf adolygiad CCAUC o gyllid addysgu. Fe arweiniodd yr

adolygiad at newidiadau a amlinellwyd yng nghylchlythyr CCAUC [W22/10HE](#), a roddwyd ar waith gyntaf ym mlwyddyn academiaidd 2022/23. Manylir ar ddyraniadau sefydliadau unigol ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 yn Nhabl 2.

Buddsoddiad premiwm – pob dull a lefel

108. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, dyrennir y premiwm anabledd ar gyfer pob dull a lefel astudio. Mae hyn yn golygu parhad y buddsoddiad ychwanegol er mwyn cynnwys pob dull a lefel astudio, a roddwyd ar waith ym mlwyddyn academiaidd 2020/21 (cylchlythyr CCAUC [W19/33HE](#)).
109. Dyrennir cyfradd fuddsoddi fesul myfyriwr cymwys, sef y myfyrwyr hynny y cofnodwyd eu bod yn cael y Lwfans Myfyrwyr Anabl ar gofnod myfyrwyr HESA, ac y mae'r gofyniad i astudio o leiaf 10 gwerth credyd (neu 8.3% CagALI ar gyfer myfyrwyr PGR) yn berthnasol iddynt. Ym mlwyddyn academiaidd 2026/27, £425 yw'r gyfradd fesul myfyriwr. Caiff y dyraniadau eu nodi yn Nhabl 2 ar gyfer darpariaeth ran-amser ac ôl-radd ac yn Nhabl 3 ar gyfer darpariaeth FT UG.

Buddsoddiad y pen – pob dull a lefel a addysgir

110. Dyrennir y swm y pen ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 yn ôl cyfradd o £4.72 y myfyriwr ar gyfer pob dull a lefel astudio a addysgir. Mae hyn yn sicrhau buddsoddiad ar ryw lefel ar gyfer yr holl fyfyrwyr a addysgir. Pennwyd taliadau ar sail cofrestriadau cyllidawdy yn ôl data cofnod myfyrwyr HESA ym mlwyddyn academiaidd 2024/25, yn amodol ar ofyniad i astudio o leiaf 10 gwerth credyd. Caiff swm y cyllid y pen a ddynennir i bob darparwr ei ddangos yn Nhabl 2 ar gyfer darpariaeth ran-amser ac ôl-radd ac yn Nhabl 3 ar gyfer darpariaeth FT UG.
111. Dangosir cyllid y pen ar gyfer lleoedd meddygol ychwanegol ar wahân yn Nhabl 5 ac nid yw wedi'i gynnwys yn Nhabl 3. Mae paragraffau 123-128 isod yn darparu rhagor o wybodaeth am y lleoedd meddygol ychwanegol.

Buddsoddiad mewn addysgu ar y cyfan

112. Mae Tablau 2 a 3 yn dangos y buddsoddiad mewn addysgu ar y cyfan. Mae Tabl 2 yn dangos buddsoddiad ar gyfer darpariaeth addysgu seiliedig-ar-gredydau PT UG ynghyd â buddsoddiad y pen a phremiwm ar gyfer darpariaeth ran-amser ac ôl-radd. Mae Tabl 3 yn dangos buddsoddiad y pen a phremiwm ar gyfer darpariaeth FT UG.

Hepgor ffioedd rhan-amser

113. Mae ein cynllun hepgor ffioedd israddedig rhan-amser (PT UG) yn darparu buddsoddiad i ddarparwyr sy'n hepgor ffioedd ar gyfer myfyrwyr PT UG sy'n astudio llai na 30 o gredydau (h.y. llai na 25% CagALI), sy'n bodloni meini prawf cymhwysra'r cynllun. Mae disgwyl i gyhoeddiad y cynllun ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 gael ei ryddhau yn haf 2026.
114. Darperir £200k i hybu twf yn niferoedd y myfyrwyr rhan-amser a chaniatáu i fyfyrwyr rhan-amser gael mynediad at addysg uwch a chael budd ohoni lle mae eu dwyster astudio'n llai na'r hyn a gwmpesir gan drefniadau cymorth i fyfyrwyr.

Buddsoddiad strategol yn y Brifysgol Agored yng Nghymru

115. Ym mlwyddyn academiaidd 2026/27, fel yn y flwyddyn flaenorol, rydym wedi dyrannu buddsoddiad strategol gwerth £605k i'r Brifysgol Agored yng Nghymru, yr un swm ag ym mlwyddyn academiaidd 2025/26.
116. Mae Tabl 4 yn cynnwys y buddsoddiad strategol ar gyfer y Brifysgol Agored yng Nghymru.

Buddsoddiad yn elfen berfformio Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru

117. Dyrennir buddsoddiad yn yr elfen berfformio ar gyfer darpariaeth conservatoire i Brifysgol De Cymru ar gyfer darpariaeth yng Ngholeg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru, sy'n rhan o Grŵp Prifysgol De Cymru. Darperir dyraniad o £805k i gefnogi datblygiadau strategol yng Ngholeg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru yn ychwanegol at y buddsoddiad yn yr elfen berfformio a ddarperir trwy'r premiwm pynciau drud a ddangosir yn Nhabl 3. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2025/26, fe gynyddwyd y buddsoddiad yn ystod y flwyddyn i £805k, i ystyried hybiau rhanbarthol, ac felly mae swm y buddsoddiad strategol hwn yr un faint â'r llynedd.

Buddsoddiad mewn ymchwil ac addysgu ar y cyfan

118. Mae Tabl 4 yn nodi'r dyraniadau i bob darparwr ar gyfer buddsoddiad mewn addysgu, ymchwil ac arloesi ac yn darparu'r gymhariaeth ar y cyfan â'r buddsoddiad ym mlwyddyn academiaidd 2025/26.
119. Mae'r newid mewn buddsoddiad ar y cyfan o un flwyddyn i'r llall ar gyfer prifysgolion yn amrywio o ostyngiad o 6.7% i gynnydd o 6.4%, gyda phob prifysgol ond un yn cael cynnydd mewn buddsoddiad. Mae'r ystod o wahaniaethau mewn buddsoddiad i'w phriodoli'n bennaf i newidiadau gwahanol o ran recriwtio myfyrwyr sy'n gymwys i gael eu cynnwys mewn dyraniadau buddsoddi, a hefyd y cynnydd mewn buddsoddiad RWIF a buddsoddiad hyfforddiant PGR ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27.
120. Nid yw ffigyrau blwyddyn academiaidd 2026/27 yn Nhabl 4 yn cynnwys manylion y buddsoddiad ar gyfer lleoedd meddygol ychwanegol. Darperir y dyraniadau hyn yn Nhabl 5.
121. Nid yw'r dyraniadau hyn yn ystyried unrhyw addasiadau cyllido posibl yn ystod y flwyddyn ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 y gallai Llywodraeth Cymru eu cymhwyso. Bydd unrhyw addasiadau buddsoddi o'r fath yn arwain at ddiwygio'r dyraniadau unigol. Hefyd, os yw cyllideb blwyddyn ariannol 2027-28 yn wahanol i'r swm a dybiwyd ar gyfer y dyraniad hwn, bydd effaith ar yr adnoddau a fydd ar gael ym mlwyddyn academiaidd 2026/27 a'r dyraniadau cysylltiedig.
122. Er mwyn hwyluso peth hyblygrwydd a chydweithio, cynigir y cyfle i ddarparwyr aildosbarthu credydau wedi'u cyllido ar gyfer darpariaeth israddedig ran-amser rhwng darparwyr ar sail niwtral o ran cost. Os bydd darparwyr yn dymuno arfer yr opsiwn hwn, dylent ein hysbysu ar y cyd ynghylch eu bwriadau erbyn 15 Medi 2026 trwy anfon neges e-bost i YstadegauAU@medr.cymru.

Lleoedd meddygol ychwanegol

123. O flwyddyn academiaidd 2018/19 fe gyllidwyd lleoedd meddygol ychwanegol yng Nghymru, cyfanswm o 40 o leoedd y garfan – 20 yr un ym Mhrifysgol Caerdydd a Phrifysgol Abertawe gyda charfannau pellach yn dechrau mewn blynyddoedd diweddarach. Blwyddyn academiaidd 2026/27 yw'r flwyddyn olaf y ceir lleoedd a gyllidir o'r fath ym Mhrifysgol Caerdydd gan bod darpariaeth i'w chael yng Ngogledd Cymru bellach gydag Ysgol Feddygol Gogledd Cymru ym Mhrifysgol Bangor.
124. O ganlyniad i Covid-19, ar sail anghylchol, fe ddyrannwyd lleoedd meddygol a deintyddol ychwanegol. Mae'r rhain i gyd wedi gweithio eu ffordd drwy'r system erbyn hyn ac felly nid ydynt yn cael eu cynnwys mwyach yn y lleoedd na'r ffigyrau buddsoddi.
125. Fe ddyrannwyd lleoedd pellach ar sail gylchol. Roedd carfan ddechreuol ychwanegol o 25 o leoedd ym Mhrifysgol Abertawe ym mlwyddyn academiaidd 2021/22 ac un arall ym mlwyddyn academiaidd 2022/23, gan arwain at 200 o ddechreuwyd newydd a myfyrwyr yn parhau yn Abertawe ym mlwyddyn academiaidd 2026/27. Nid oes unrhyw leoedd cylchol ychwanegol mwyach ym Mhrifysgol Caerdydd ym mlwyddyn academiaidd 2026/27.
126. Fe ddechreuodd carfan gyntaf Ysgol Feddygol Gogledd Cymru ym Mhrifysgol Bangor ym mlwyddyn academiaidd 2024/25, gyda 60 o newydd-ddyfodiaid ar y cwrs mynediad uniongyrchol pum mlynedd ac 20 o newydd-ddyfodiaid ar y cwrs mynediad graddedig pedair blynedd. Yn ogystal â'r myfyrwyr hynny sy'n parhau i mewn i flwyddyn academiaidd 2026/27 a'r garfan newydd ym mlwyddyn academiaidd 2026/27 sy'n dechrau, fe ddechreuodd 10 newydd-ddyfodiad ychwanegol ar y llwybr mynediad uniongyrchol pum mlynedd ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 ac ym mlwyddyn academiaidd 2026/27.
127. Caiff buddsoddiad ar gyfer y lleoedd hyn ym mlwyddyn academiaidd 2026/27, sy'n cynnwys buddsoddiad yn y premiwm pynciau drud (ESP) ar gyfer rhan glinigol y cwrs, y premiwm pynciau cost uwch (HCSP) ar gyfer rhan anghlinigol y cwrs a buddsoddiad y pen, ei ddangos yn Nhabl 5, ac nid yw wedi'i gynnwys yn Nhabl 3, gan bod y buddsoddiad ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 ar gyfer y lleoedd meddygol ychwanegol yn amodol ar ddyraniad mewn llythyr cyllid ar wahân gan Lywodraeth Cymru. Mae'r cyfraddau buddsoddi'n aros ar lefelau blwyddyn academiaidd 2023/24. Golyga hyn fod lleoedd ychwanegol yn cael eu cyllido yn ôl cyfraddau uwch o ran buddsoddiad premiwm a buddsoddiad y pen na dyraniadau craidd y premiwm pynciau drud a'r premiwm pynciau cost uwch ym mlwyddyn academiaidd 2026/27.
128. Mae'r cyllid hwn wedi'i gadarnhau gan Lywodraeth Cymru.

Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA) sy'n arwain at statws athro cymwysedig (SAC) – buddsoddiad mewn lleoliadau

129. Mae buddsoddiad ychwanegol ar gyfer Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA) sy'n arwain at statws athro cymwysedig (SAC) – lleoliadau wedi cael ei gynnwys am y tro cyntaf ym mlwyddyn academiaidd 2026/27. Cyllid gan Lywodraeth Cymru i brifysgolion â darpariaeth AGA (SAC) yw hwn, sydd i'w ddefnyddio tuag at gost

lleoliadau. Mae'r dyraniadau'n seiliedig ar nifer y myfyrwyr AGA (SAC) israddedig a thystysgrif addysg i raddedigion (TAR) ar lefel uwchradd a chynradd a ddechreuodd neu a barhaodd ym mlwyddyn academiaidd 2024/25, a gymerwyd o gofnod myfyrwyr HESA blwyddyn academiaidd 2024/25, wedi'i gapio ar y targedau derbyn ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 a blynyddoedd blaenorol. Ceir rhagor o wybodaeth am dargedau derbyn gan [Gyngor y Gweithlu Addysg](#). £2,500,000 yw cyfanswm y buddsoddiad ac fe'i dangosir yn Nhabl 6.

Cyllidebau wedi'u targedu

130. Mae cyllidebau wedi'u targedu'n cwmpasu buddsoddiadau sy'n ymateb i flaenoriaethau polisi penodol ac ymrwymadau Medr i weithgarwch ledled y DU. Pennwyd y gyllideb ar gyfer pob maes yn seiliedig ar ymrwymadau presennol ac ymrwymadau newydd a ddisgwyllir.
131. Yn mlwyddyn academiaidd 2025/26 cafodd nifer o linellau cyllidebau wedi'u targedu eu huno'n nifer lai o botiau strategol. Ym mlwyddyn academiaidd 2026/27 bydd bron i hanner o'r llinellau cyllidebau wedi'u targedu hyn yn aros. Bydd y gweddill yn cael eu hymgorffori mewn cyllideb rhaglen ganolog neu eu huno mewn cronfa Llesiant Dysgwyr.
132. Fel ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 mae pob un o'r cyllidebau strategol lefel-uchel wedi cael eu cyfrifo trwy gyfuno llinellau cyllideb presennol.

Addysg bellach (Y gronfa Cymorth a Llesiant Dysgwyr)

133. Mae'r cyllidebau canlynol wedi cael eu huno ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 mewn cronfa Llesiant Dysgwyr fwy:
- i) Cronfa Adferiad a Chynnydd Dysgwyr
 - ii) Urddas Mislif
 - iii) Iechyd meddwl a Llesiant
 - iv) Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn a
 - v) Cymorth Dysgu Ychwanegol.
134. £49.840m fydd y gyllideb hon.
135. Byddir yn caniatáu hyblygrwydd i ddarparwyr rhwng pob un o'r llinellau hynny sicrhau'r defnydd gorau o'r cyllid i gefnogi Llesiant Dysgwyr. Bydd rhagor o ganllawiau ynghylch y gronfa Llesiant Dysgwyr yn cael eu rhannu trwy gyhoeddiad ar wahân.

Buddsoddiad Cymorth Dysgu Ychwanegol

136. Mae buddsoddiad mewn Cymorth Dysgu Ychwanegol (CDY) yn galluogi darparwyr addysg bellach yng Nghymru i gyflawni eu cyfrifoldebau dan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 a'r Cod ADY trwy sicrhau bod dysgwyr yn cael y cymorth personol sy'n ofynnol o fewn y system ADY unedig. Mae'n ategu dyraniadau craidd i helpu i ariannu costau ychwanegol cefnogi unigolion ag anghenion dysgu ychwanegol neu anghenion o ran cymorth, pa un a ydynt wedi'u cofrestru ar raglenni prif ffrwd ynteu rhaglenni ar wahân a hynny ar sail amser llawn neu ran-amser.
137. Mae buddsoddiad mewn Cymorth Dysgu Ychwanegol yn dosbarthu cyfanswm y gyllideb CDY yn gymesur â chyfran pob coleg o gyllid prif ffrwd. Mae hyn yn cydnabod, lle mae SAB yn profi cynnydd/gostyngiad mewn dysgwyr, ei bod hi'n debygol y bydd anghenion o ran CDY yn cynyddu/lleihau yn gymesur â hynny.
138. O gyfanswm y gyllideb CDY, mae £30,000 yn cael ei ddal yn ganolog i gefnogi'r Rhwydwaith Sgiliau Byw yn Annibynnol a hwylusir gan Colegau Cymru, ac mae

£100,000 arall yn cael ei gadw i ddarparu cyllid atodol (Elfen 3) sy'n darparu cymorth ychwanegol, wedi'i aseinio'n unigol ar gyfer dysgwyr o Gymru sy'n astudio mewn SAB yn Lloegr.

	Dyraniad CDY ar gyfer blwyddyn academaidd 2025/26*	Cyfanswm dyraniad blwyddyn academaidd 2026/27 £	Gwahaniaeth o ddyraniad blwyddyn academaidd 2025/26 £	Gwahaniaeth canrannol %
Addysg Oedolion Cymru	378,592	391,732	13,140	3.47
Coleg Penybont	1,017,141	1,066,111	48,970	4.81
Coleg Caerdydd a'r Fro	2,486,295	2,558,705	72,410	2.91
Coleg Cambria	2,440,431	2,607,521	167,090	6.85
Coleg Gwent	2,848,105	2,957,320	109,215	3.83
Coleg Sir Gâr	1,306,494	1,341,108	34,614	2.65
Coleg Y Cymoedd	2,128,167	2,213,526	85,359	4.01
Coleg Gŵyr Abertawe	1,735,405	1,808,793	73,388	4.23
Grŵp Llandrillo Menai	2,195,553	2,331,423	135,870	6.19
Grŵp Colegau NPTC	1,508,718	1,571,257	62,539	4.15
Coleg Sir Benfro	786,316	814,036	27,720	3.53
Coleg Catholig Dewi Sant	462,896	485,323	22,427	4.84
Y Coleg Merthyr Tudful	646,887	694,145	47,258	7.31
	19,941,000	20,841,000	900,000	4.51

* Fe gadarnhaodd Medr £3.2m yn ychwanegol o gyllid Cymorth Dysgu Ychwanegol (CDY) ar gyfer sefydliadau AB yn 2025/26 i roi cymorth i roi mesurau diwygio'r system Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ar waith, gan gynyddu cyfanswm y cyllid CDY i £19.941m. Roedd y cyllid ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Awst 2025 a 31 Gorffennaf 2026 ac fe'i talwyd fel un rhandaliad ym mis Rhagfyr 2025, yn unol â chanllawiau cyllido presennol ar gyfer CDY.

139. Bydd y Cyllid mewn Cymorth Dysgu Ychwanegol yn cael ei dalu mewn dau randaliad cyfartal o 50% ym mis Hydref 2026 a 50% ym mis Chwefror 2027.

Addysg bellach (Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn)

140. Mae'r Gronfa Ariannol Wrth Gefn (FCF) yn rhoi cymorth ariannol wedi'i dargedu i ddysgwyr cymwys a allai ei chael hi'n anodd cael mynediad at addysg bellach neu barhau â'u haddysg bellach fel arall oherwydd caledi ariannol. Ei diben yw lleihau rhwystrau trwy helpu gyda chostau hanfodol megis offer, gofal plant, cludiant neu dreuliau angenrheidiol eraill fel bod dysgwyr yn gallu parhau i ymgysylltu â'u hastudiaethau. Mae'r gronfa'n blaenoriaethu'r rhai sy'n wynebu cyfyngiadau ariannol sylweddol, gan gynnwys dysgwyr o aelwydydd incwm isel, y rhai sy'n profi anhawster ariannol annisgwyl, ac unigolion â heriau ychwanegol megis anabledd neu gyfrifoldebau gofalu. Caiff pob cais ei asesu'n unigol i sicrhau bod cymorth yn cael ei ddosbarthu'n deg ac yn unol â disgwyliadau Llywodraeth Cymru.

141. Dyrennir y Gronfa Ariannol Wrth Gefn o gyfanswm cyllideb y cytunwyd a gytunwyd gan Fwrdd Medr, gyda dyraniadau wedi'u diogelu'n cael eu neilltuo yn gyntaf, yna gweddill yr arian yn cael ei rannu rhwng niferoedd dysgwyr (25%) a dangosyddion amddifadedd (75%). Cyfrifir dyraniadau yn gymesur gan ddefnyddio'r data dysgwyr cyhoeddedig diweddaraf (amser llawn a rhan-amser) a nifer y dysgwyr sy'n hawlio

Lwfans Cynhaliaeth Addysg a Grant Dysgu Llywodraeth Cymru, gyda'r ffigyrau terfynol yn cael eu talgrynnu i'r bunt agosaf. £7,280,000.00 yw cyfanswm y dyraniad ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27; y gwahaniaeth o flwyddyn academiaidd 2025/26 yw £400,000.

	Dyraniadau Gwreiddiol blwyddyn academiaidd 2025/26 £	Dyraniadau wedi'u diogelu £	Cyfanswm dyraniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 £	Gwahaniaeth o 2025/26 £	Gwahaniaeth Canrannol %
Addysg Oedolion Cymru	62,184	62,184	62,184	0.00	0.00
Coleg Penybont	350,417	0.00	381,857	31,440	8.97
Coleg Caerdydd a'r Fro	945,188	0.00	970,363	25,175	2.66
Coleg Cambria	639,724	0.00	718,076	78,352	12.25
Coleg Gwent	1,010,068	0.00	1,056,786	46,718	4.63
Coleg Sir Gâr	491,172	0.00	486,576	(4,596)	-0.94
Coleg Y Cymoedd	726,839	0.00	770,607	43,768	6.02
Coleg Gŵyr Abertawe	673,255	0.00	727,140	53,885	8.00
Grŵp Llandrillo Menai	730,344	0.00	756,684	26,340	3.61
Grŵp NPTC Group	517,306	0.00	549,154	31,848	6.16
Coleg Sir Benfro	256,207	0.00	246,113	(10,094)	-3.94
Coleg Chweched Dosbarth Catholig Dewi Sant	200,961	0.00	229,008	28,047	13.96
Y Coleg Merthyr Tudful	231,700	0.00	280,817	49,117	1.20
Y Brifysgol Agored	33,635	33,635	33,635	0.00	0.00
Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol	11,000	11,000	11,000	0.00	0.00
	6,880,000	106,819	7,280,000	400,000	5.81

142. Bydd 40% o'r Gronfa Ariannol Wrth Gefn yn cael ei dalu ym mis Awst 2026, 30% yn cael ei dalu ym mis Rhagfyr 2026 a 30% yn cael ei dalu ym mis Ebrill 2027.

Urddas mislif

143. Mae buddsoddiad urddas mislif yn cynorthwyo sefydliadau addysg bellach i ddarparu mynediad rhad-ac-am-ddim ac urddasol at gynhyrchion mislif ar gyfer dysgwyr ac aelodau o gymuned y coleg, gyda blaenoriaeth yn cael ei rhoi i unigolion o aelwydydd incwm isel. Mae buddsoddiad wedi'i fwriadu'n bennaf i brynu a dosbarthu cynhyrchion mislif, gyda therfynau diffiniedig ar gyfer gweinyddu cysylltiedig, gweithgarwch hyfforddi ac ymwybyddiaeth, a gofyniad i flaenoriaethu opsiynau amgylcheddol gynaliadwy.

144. Cyfrifir dyraniadau o gyfanswm y gyllideb y cytunwyd arni gan Medr ac fe'u dosberthir i sefydliadau yn unol â'u buddsoddiad prif ffrwd ar gyfer y flwyddyn academiaidd sydd i ddod. Mae gwariant yn amodol ar fonitro ac adroddiadau diwedd blwyddyn trwy drefniadau'r Gronfa Ariannol Wrth Gefn.

	Terfynol blwyddyn academaidd 2025/26 £	Terfynol blwyddyn academaidd 2026/27 £	Gwahaniaeth o flwyddyn academaidd 2025/26 £	Gwahaniaeth canrannol %
Addysg Oedolion Cymru	11,550	11,834	284	2.40
Coleg Penybont	25,716	25,785	69	0.27
Coleg Caerdydd a'r Fro	61,583	60,727	(856)	-1.41
Coleg Cambria	61,458	62,642	1,184	1.89
Coleg Gwent	71,220	70,784	(436)	-0.62
Coleg Sir Gâr	33,680	33,109	(571)	-1.72
Coleg Y Cymoedd	51,579	51,302	(277)	-0.54
Coleg Gŵyr Abertawe	42,560	42,354	(206)	-0.49
Grŵp Llandrillo Menai	55,723	56,541	818	1.45
Grŵp Colegau NPTC	38,419	38,327	(92)	-0.24
Coleg Sir Benfro	20,193	19,981	(212)	-1.06
Coleg Catholig Dewi Sant	10,806	10,758	(48)	-0.45
Y Coleg Merthyr Tudful	15,513	15,856	343	2.16
	500,000	500,000	0	0.13

145. Bydd Urddas Mislif i gyd yn cael ei dalu mewn taliad untro ym mis Awst 2026.

Iechyd meddwl a llesiant

146. Mae buddsoddiad iechyd meddwl a llesiant yn galluogi sefydliadau addysg bellach ac uwch i ddarparu gweithgareddau ac ymyriadau sy'n cefnogi iechyd meddwl a llesiant staff a dysgwyr.

147. Bydd dyraniadau unigol sefydliadau addysg bellach ac uwch a buddsoddiad yn y prosiect cenedlaethol yn cael eu cynnwys mewn canllawiau yn y dyfodol a byddant yn amodol ar adroddiadau monitro.

148. Mae'r gyllideb wedi'i thargedu'n ymgorffori'r dyraniadau presennol canlynol:

Gweithgaredd	Disgrifiad	Cyllideb £ miliwn	Dyraniadau sefydliadol
Llesiant ac iechyd addysg bellach	Fe'i dyrennir i gefnogi llesiant ac iechyd, gan gynnwys iechyd meddwl mewn AB	4.050	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Llesiant ac iechyd addysg uwch	Fe'i dyrennir i gefnogi llesiant ac iechyd, gan gynnwys iechyd meddwl mewn AU.	4.350	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Prosiect(au) llesiant ac iechyd meddwl (AU ac AB)	Fe'i dyrennir i gefnogi prosiectau llesiant ac iechyd meddwl cenedlaethol	2.026	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach

149. Ar gyfer blwyddyn academiaidd bydd 65% yn cael ei dalu ym mis Mawrth/Ebrill 2027 a 35% yn cael ei dalu ym mis Gorffennaf/Awst 2027, yn amodol ar adroddiadau monitro.

Adferiad a Chynnydd Dysgwyr (LRP)

150. Buddsoddir yn Adferiad a Chynnydd Dysgwyr i alluogi chweched dosbarth awdurdodau lleol a sefydliadau addysg bellach i ddarparu oriau dysgu ychwanegol ar gyfer dysgwyr. Mae'r buddsoddiad ychwanegol hwn yn cydnabod y bydd dysgwyr wedi profi tarfu o ganlyniad i bandemig Covid-19. Gan hynny, gall fod ar ddysgwyr angen rhagor o gymorth a chanllawiau i helpu i ddiogelu eu llesiant, datblygu eu cydnerthedd a llwyddo i ennill eu cymwysterau.

151. Mae dyraniadau'n aros yr un fath ag yn 2025/26 ac fe'u dangosir yn y tabl isod.

Coleg	Blwyddyn academaidd 2026/27 £
Coleg Penybont	419,586
Coleg Sir Gâr	516,455
Coleg Gwent	1,165,073
Grŵp Llandrillo Menai	946,392
Y Coleg Merthyr Tudful	275,700
Coleg Sir Benfro	316,061
Coleg Catholig Dewi Sant	202,054
Coleg Gŵyr Abertawe	661,731
Coleg Caerdydd a'r Fro	858,871
Coleg Cambria	1,023,827
Coleg y Cymoedd	776,159
Grŵp Colegau NPTC	598,439
Addysg Oedolion Cymru	0
Cyfanswm	7,760,348

Awdurdod Lleol	Blwyddyn academaidd 2026/27 £
Cyngor Sir Ynys Môn	70,720
Cyngor Gwynedd	95,093
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	150,000
Cyngor Sir Ddinbych	105,669
Cyngor Sir y Fflint	128,971
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	34,816
Cyngor Sir Powys	123,293
Cyngor Sir Ceredigion	91,296
Cyngor Sir Penfro	73,319
Cyngor Sir Gâr	175,865
Cyngor Dinas a Sir Abertawe	166,473

Cyngor Castell-nedd Port Talbot	52,319
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	204,086
Cyngor Bro Morgannwg	200,394
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	286,917
Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili	96,704
Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen	13,462
Cyngor Sir Fynwy	107,137
Cyngor Dinas Casnewydd	203,871
Cyngor Caerdydd	422,256
Cyfanswm	2,802,661

Cyfanswm Buddsoddiad LRP	£10,563,009
---------------------------------	--------------------

152. Bydd Adferiad a Chynnydd Dysgwyr i gyd yn cael ei dalu mewn dau randaliad – 63% ym mis Awst 2026 a 37% ym mis Ebrill 2027.

Mynediad a llesiant

153. Mae'r gyllideb wedi'i thargedu'n ymgorffori'r dyraniadau presennol canlynol:

Gweithgaredd	Disgrifiad	Cyllideb £ miliwn	Dyraniadau sefydliadol
Ymggyraedd yn Ehangach (AU)	Fe'i dyrennir i dair phartneriaeth ranbarthol (sy'n cynnwys prifysgolion, ysgolion a cholegau) ar gyfer gweithgarwch i gynyddu cyfranogiad mewn AU o blith grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol ac sy'n flaenoriaeth trwy godi dyheadau addysgol a sgiliau.	2.000	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Cymorth mentora (AU)	Fe'i dyrennir i Ymggyraedd yn Ehangach ar gyfer cynllun sy'n galluogi myfyrwyr AU i fentora dysgwyr yn y chweched dosbarth mewn ysgolion ac mewn colegau.	0.500	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Cydraddoldeb hil (AU ac AB)	Mae'n cynorthwyo darparwyr trydyddol â gweithgarwch sydd wedi'i fwriadu i greu Cymru wrth-hiliol.	1.500	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Pontio Blwyddyn 11 (AB a chweched dosbarth mewn ysgolion)	Defnyddir y buddsoddiad hwn i hybu cydweithio rhwng darparwyr ôl-16 i gynyddu ymwybyddiaeth o'r holl lwybrau dysgwyr sydd ar gael cyn bod pobl ifanc 16 oed yn gwneud penderfyniad ynglŷn â'u cam nesaf mewn addysg	3.000	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Y gronfa helaethu	Mae'r buddsoddiad hwn yn cefnogi cydweithio ar draws sefydliadau addysg uwch i rannu arfer da ym maes cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant	0.025	Amh
Cyfanswm		7.025	

154. Yn flaenorol, mae'r prosiectau hyn wedi cael eu cyllido ar gyfanswm o £7.025 miliwn. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 rydym yn cynnal lefelau buddsoddi yn unol â'r gyllideb arian gwastad a ddarperir.

Cyflogadwyedd a sgiliau

155. Mae'r gyllideb wedi'i thargeddu'n ymgorffori'r dyraniadau presennol canlynol:

Gweithgaredd	Disgrifiad	Cyllideb £ miliwn	Dyraniadau sefydliadol
Cymorth Cyflogadwyedd Wedi'i Dargeddu (AU)	Mae'n galluogi darparwyr addysg uwch i roi cymorth cyflogadwyedd seiliedig-ar-fyfirwyr i fyfirwyr o grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol a/neu o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol is. Mae gweithgarwch yn canolbwyntio ar fyfirwyr sydd bellaf o'r farchnad lafur, i helpu i'w harfogi i gyflawni canlyniad cadarnhaol pan fyddant yn graddio.	2.000	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Biwro cyflogaeth (AB)	Mae'n cefnogi dysgwyr trwy roi cyngor a chanllawiau a datblygu sgiliau cyflogadwyedd a menter, gan amcanu at gyflawni canlyniadau cyflogaeth cadarnhaol i ddysgwyr trwy weithio gyda chyflogwyr yn y rhanbarth.	0.960	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Cronfa datblygu cyflogadwyedd (AU/AB)	Mae'n cefnogi gweithgarwch ar draws y sector i wella sut y mae darparwyr yn sicrhau bod dysgwyr yn cael eu paratoi i ymuno â'r gweithlu.	0.045	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Cyfanswm		3.005	

156. Yn flaenorol, mae'r prosiectau hyn wedi bod yn cael eu cyllido ar gyfanswm o £3.005 miliwn. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 rydym yn cynnal lefelau buddsoddi yn unol â'r gyllideb arian gwastad a ddarperir.

Ymchwil ac arloesi

157. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27, £2,000,000 yw'r gyllideb wedi'i thargeddu. Bydd hyn yn parhau i gyllido'r gweithgareddau presennol canlynol. Hefyd, bydd yn ei gwneud yn bosibl estyn gweithgareddau i ymgorffori rhannau o'r sector trydyddol y tu hwnt i brifysgolion ac i adeiladu ar gynlluniau peilot llwyddiannus.

Gweithgaredd	Disgrifiad	Cyllideb £ miliwn	Dyraniadau sefydliadol
Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil (REF) (AU)	Cyfraniad Medr at gostau datblygu a rhedeg yr ymarfer cyfnodol ledled y DU gyfan i asesu ansawdd ymchwil.	0.302	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Cymdeithas Ddysgedig Cymru (AU)	Buddsoddiad yn academi genedlaethol Cymru ar gyfer creu gweithgareddau a chryfhau gallu ymchwil, a rhoi cymorth datblygu ar bob lefel gyrfa.	0.357	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Rhwydwaith Arloesi Cymru (WIN) (AU)	Mae WIN yn rhoi cymorth i gydweithio a meithrin capasiti, gan ganolbwyntio	0.364	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân

Gweithgaredd	Disgrifiad	Cyllideb £ miliwn	Dyraniadau sefydliadol
	ar gynyddu cystadleurwydd Cymru ym maes ymchwil ac arloesi.		
Cydllynu Concordatau Ymchwil ac Arloesi yn y DU (UKRI) (AU)	Cyfraniad Medr at gostau cefnogi concordatau ymchwil ar arloesi ledled y DU	0.003	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Canolfan Gydlyn Genedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd (NCCPE) (AU)	Cyfraniad Medr at gostau gweithgarwch ledled y DU i hybu a gwella ymgysylltiad y cyhoedd ag ymchwil.	0.017	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Addysg Uwch Cymru Brwsel (WHEB) (AU)	Mae WHEB, a gyllidir ar y cyd â'r prifysgolion, yn codi proffil Cymru ac yn rhoi cymorth i feithrin rhwydwaith ar gyfer rhaglenni cyllido ymchwil Ewropeaidd.	0.060	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Universities UK International (UUKi) (AU)	Cyfraniad Medr at gostau gweithgarwch ledled y DU i hyrwyddo addysg uwch ac ymchwil y DU yn fyd-eang.	0.028	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Crwsibl Cymru (AU)	Rhaglen a gyllidir ar y cyd gyda phrifysgolion partner i ddatblygu arweinwyr ymchwil y dyfodol.	0.021	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
The Conversation (AU)	Buddsoddiad ar gyfer tîm golygyddol Cymru yn y fenter ledled y DU i gynyddu amlygrwydd byd-eang ac effaith fyd-eang ymchwil yng Nghymru.	0.050	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Gwasg Prifysgol Cymru (AU)	Mae buddsoddiad yn cefnogi cyhoeddiadau sy'n gysylltiedig â maes diwylliannol bwysig Astudiaethau Cymreig, gyda phwyslais ar wneud y rhain yn rhai â mynediad agored fel y gallant fod ar gael i bawb.	0.200	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Ysgol Graddedigion Gwyddorau Cymdeithasol Cymru (AU)	Mae'n ei gwneud yn bosibl i weithgarwch hyfforddi a datblygu a gynigir trwy Bartneriaeth Hyfforddiant Doethurol y Cyngor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (ESRC) gael ei gynnig ledled Cymru gyfan.	0.060	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Hyb Cymreig Lles ar gyfer Dyfarniadau â Ffocws Doethurol yn y Celfyddydau a'r Dyniaethau (AU)	Mae'n ei gwneud yn bosibl i weithgarwch hyfforddi a datblygu ar gyfer myfyrwyr PhD trwy Gyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau gael ei gynnig ledled Cymru gyfan	0.060	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân
Rhwydweithiau Cenhadaeth Ddinesig (AB/AU)	Mae'n cyllido partneriaethau rhanbarthol (RCEPs) a gweithgareddau cenhadaeth ddinesig ledled Cymru i wella gwaith cenhadaeth ddinesig mewn partneriaeth ar draws y sector addysg drydyddol i ddiwallu anghenion cymunedau lleol.	0.093	Yn amodol ar ddyfarniad grant ar wahân

Gweithgaredd	Disgrifiad	Cyllideb £ miliwn	Dyraniadau sefydliadol
Cronfa Amgylchedd a Diwylliant Ymchwil Cymru (WREC) (AU)	Buddsoddiad i brifysgolion ac ar gyfer gweithgarwch cydweithredol i roi cymorth i feithrin diwylliannau ymchwil ac arloesi cadarnhaol.	0.250	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Gweithgarwch trydyddol ychwanegol	Gweithgarwch arall, gan gynnwys y sector trydyddol ehangach	0.139	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Cyfanswm		2.000	

Dysgwyr a'r gweithlu

158. Mae'r gyllideb wedi'i thargedu'n ymgorffori'r dyraniadau presennol canlynol:

Gweithgaredd	Disgrifiad	Cyllideb £ miliwn	Dyraniadau sefydliadol
Dysgu proffesiynol	Buddsoddiad ar gyfer dysgu proffesiynol i gefnogi staff addysgu a chymorth dysgu ym maes addysg bellach; buddsoddiad i archwilio a datblygu mentrau dysgu proffesiynol ac arweinyddiaeth broffesiynol ar gyfer y sector trydyddol yn ei gyfanrwydd	5.140	Yn amodol ar gyhoeddiad diweddarach
Mentrau Tystysgrif Addysg i Raddedigion (TAR) (AB)	Buddsoddiad i roi cymhelliant i ymgymryd â'r cymhwyster TAR (AB) i greu llif o dalent sy'n ymuno â'r gweithlu addysg bellach.	0.360	Yn amodol ar ddyfarniadau grant ar wahân
Cyllid refeniw dysgu digidol (AU, AB a phrentisiaethau)	Buddsoddiad i gefnogi datblygiad gallu ac arloesi digidol, gan gynnwys defnyddio deallusrwydd artiffisial (AI).	0.845	Yn amodol ar gyhoeddiad a dyfarniadau grant diweddarach
Gwybodaeth gyhoeddus (AU)	Cyfraniad Medr at gostau ledled y DU gyfan sy'n gysylltiedig â'r Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrrwyr (NSS) a'r wefan Darganfod Prifysgol.	0.200	Yn amodol ar ddyfarnu grant ar wahân
Y Sefydliad Dysgu a Gwaith	Buddsoddiad i ddatblygu a gweithredu gweithgareddau gwella'n barhaus fel y maent yn berthnasol i brofiad dysgwyr, yn enwedig ym meysydd dysgu oedolion yn y gymuned a Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill (ESOL).	0.250	Yn amodol ar ddyfarnu grant ar wahân
Cyfanswm		6.795	

159. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2025/26 mae Medr yn cynnal lefelau buddsoddi yn unol â'r gyllideb arian gwastad a ddarperir.

Data a thechnoleg

160. Mae'r gyllideb wedi'i thargeddu'n ymgorffori'r dyraniadau presennol canlynol:

Gweithgaredd	Disgrifiad	Cyllideb £ miliwn	Dyraniadau sefydliadol
Dull Costio Tryloyw (TRAC) (AU)	Cyfraniad Medr at gostau casglu data ledled y DU.	0.047	Yn amodol ar ddyfarnu grant ar wahân
Trawsnewid casglu data gan HESA (AU)	Cyfraniad Medr at gostau casglu data ledled y DU.	0.100	Yn amodol ar ddyfarnu grant ar wahân
Jisc	Buddsoddiad ar gyfer datblygiadau i gysylltedd y rhwydwaith a datblygiadau sy'n gysylltiedig â thechnoleg, a chyfraniad Medr at gostau swydd ar lefel y DU gyfan sy'n darparu arbenigedd i gynorthwyo'r cyrff cyllido i weithio gyda Jisc.	3.353	Yn amodol ar ddyfarnu grant ar wahân
Cyfanswm		3.500	

161. Yn flaenorol, mae'r prosiectau hyn wedi bod yn cael cyfanswm cyllid o £3,500,470. Ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 rydym yn cynnal lefelau buddsoddi yn unol â'r gyllideb arian gwastad a ddarperir.

Cyllideb Rhaglen Ganolog

162. Wrth graffu ar ein cyllidebau wedi'u targedu fe adnabuwyd fod nifer o gyllidebau'n galluogi timau Medr i beilotu gweithgarwch ar raddfa fach, caffael gweithgarwch gwerthuso a chychwyn gweithgarwch newydd. Er mwyn sicrhau bod y cyllidebau hyn yn cyflawni ein cynllun strategol, ond hefyd i sicrhau bod unrhyw danwariant posibl yn cael ei ail-bwrpasu'n gyflym mewn darpariaeth drydyddol, maent wedi cael eu grwpio yn llinell Cyllideb Rhaglen Ganolog ar wahân.

Datblygiadau strategol Medr

163. Bydd y gronfa datblygu strategol yn parhau eto ym mlwyddyn academiaidd 2026/27; fodd bynnag, mae'r gyllideb wedi cael ei lleihau i £500k, ac mae'r cyllid wedi cael ei ailddosbarthu i gefnogi cyfranogiad 16-19 a RWIF. Rydym wrthi ar hyn o bryd yn penderfynu sut y bydd hyn yn gweithio yn 2026/27 a bydd cyhoeddiad yn cael ei ryddhau maes o law.

Telerau a thalu grantiau a ffynonellau data

Telerau grant

Prentisiaethau

164. Caiff y sail ar gyfer darparu'r buddsoddiad craidd ei nodi yn eich contract ar gyfer blwyddyn academiaidd 2025/26.

Darpariaeth awdurdodau lleol (chweched dosbarth mewn ysgolion a dysgu oedolion yn y gymuned)

165. Caiff y sail ar gyfer darparu'r buddsoddiad craidd ei nodi yn eich Telerau ac Amodau Grant ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27.

Darpariaeth addysg bellach

166. Caiff y sail ar gyfer darparu'r buddsoddiad craidd ei nodi mewn Telerau ac Amodau Cyllid Grant rhwng Medr a darparwyr unigol. Bydd y Telerau ac Amodau Cyllid Grant ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 yn cael eu cyhoeddi'n ddim hwyrach na diwedd mis Gorffennaf 2026.
167. Gall Medr addasu'r cyllid a ddyfernir i sefydliadau ar ddiwedd blwyddyn academiaidd 2026/27 i ystyried tanrecriwtio yn erbyn y dyraniadau rhan-amser a chyllidebau strategol eraill fel a nodir mewn unrhyw ganllawiau ychwanegol. Bydd unrhyw danddarpariaeth yn cael ei hadhawlio yn dilyn archwiliad o ddata Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru (LLWR) 2026/27 yn seiliedig ar ddyddiad cau Medi 2027.
168. Bydd monitro ac adhawlio tebyg yn berthnasol i gyllido Cymorth Dysgu Ychwanegol (CDY) a buddsoddiad y Gronfa Ariannol Wrth Gefn.

Darpariaeth addysg uwch

169. Caiff y sail ar gyfer darparu buddsoddiad i ddarparwyr AU ei nodi yn Nhelerau ac Amodau Grant Medr. Bydd y Telerau ac Amodau Grant ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 yn cael eu cyhoeddi'n ddim hwyrach na diwedd mis Gorffennaf 2026.
170. Gall Medr addasu'r cyllid a ddyfernir i sefydliadau ar ddiwedd blwyddyn academiaidd 2026/27 i ystyried tanrecriwtio yn erbyn y niferoedd israddedig rhan-amser (PT UG) wedi'u cyllido y dyrannwyd cyllid ar eu cyfer trwy'r buddsoddiad seiliedig-ar-gredydau PT UG. Bydd Medr yn monitro'r modd y cyflawnir niferoedd wedi'u cyllido gan ddefnyddio'r credydau gwirioneddol a gwblhawyd ar ddiwedd y flwyddyn.
171. Bydd hyblygrwydd o 1% ar gyfer tanrecriwtio ar gyfanswm y niferoedd wedi'u cyllido ar gyfer buddsoddiad seiliedig-ar-gredydau PT UG. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, ni fydd addasiadau buddsoddi ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 sydd islaw trothwy, sef y lleiaf o £50,000 neu 10% o gyfanswm dyraniadau addysgu (gan gynnwys cyllid y pen, premiwm a FT UG), neu drothwy arall fel a gytunir gan Medr, yn cael eu cymhwyso. Os yw'r tanrecriwtio'n arwain at addasiad buddsoddi uwchlaw'r trothwy, bydd y trothwy'n cael ei ddiynnu o gyfanswm swm yr addasiad buddsoddi.

Ffynonellau data

Chweched dosbarth awdurdodau lleol:

172. Deilliwyd dyraniadau chweched dosbarth awdurdodau lleol gan ddefnyddio data o Gyfrifiadau Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) 2022, 2023, 2024 a 2025 i oleuo rhagfynegiadau ynghylch cyfrif pennau, ochr yn ochr â data o'r Casgliad Data Ôl-16 (P16DC) ar gyfer blwyddyn academiaidd 2023/24 i gyfrifo gwerthoedd rhaglenni cyfartalog.

Dysgu Oedolion yn y Gymuned awdurdodau lleol:

173. Deilliwyd dyraniadau dysgu oedolion yn y gymuned awdurdodau lleol gan ddefnyddio data'r Swyddfa Ystadegau Gwladol gan ddefnyddio Data Nomis DC5107EWLA o gyfrifiad 2011.

Colegau addysg bellach:

174. Deilliwyd dyraniadau colegau unigol gan ddefnyddio'r data o gyfrifiadau CYBLD 2021, 2022, 2023, 2024 a 2025, ochr yn ochr â data niferoedd dysgwyr o LLWR ar gyfer blynyddoedd academiaidd 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24 a 2024/25 i oleuo rhagfynegiadau ynghylch cyfrif pennau. Defnyddir data rhaglen LLWR o 2024/25 i gyfrifo gwerthoedd rhaglenni cyfartalog.

Addysg uwch:

175. Mae'r data a ddefnyddiwyd ar gyfer dyraniadau buddsoddi wedi cael ei ddarparu a'i wirio gan ddarparwyr. Caniatwyd newidiadau i ddata a ddefnyddiwyd mewn cyfrifiadau o ystyried bod cofnod myfyrwyr newydd gan HESA wedi cael ei gyflwyno ym blwyddyn academiaidd 2022/23 a bod newidiadau i'r modd y cesglir data'n dal i gael eu gwreiddio.
176. Mae'r data ar gyfer buddsoddiad seiliedig-ar-gredydau ar gyfer addysgu wedi cael ei gymryd o ddata monitro diwedd blwyddyn a echdynnwyd gan Medr o gofnod myfyrwyr HESA ar gyfer blwyddyn academiaidd 2024/25.
177. Mae dyraniadau y pen a dyraniadau premiwm wedi cael eu seilio ar ddata cofnod myfyrwyr HESA ar gyfer blwyddyn academiaidd 2024/25.
178. Mae dyraniadau premiwm cyfrwng Cymraeg wedi cael eu seilio ar gyfartaledd data gwerth credydau cofnod myfyrwyr HESA ar gyfer blwyddyn academiaidd 2023/24 a blwyddyn academiaidd 2024/25.
179. Mae cyfrifiadau ar gyfer buddsoddiad hyfforddiant PGR wedi cael eu seilio ar ddata cofnod myfyrwyr HESA ar gyfer blwyddyn academiaidd 2024/25.
180. Mae'r data ar gyfer Ymchwil o Ansawdd wedi cael ei gymryd o'r ffurflenni i, a chanlyniadau, REF 2021 a chofnod cyllid HESA rhwng blwyddyn academiaidd 2019/20 a blwyddyn academiaidd 2021/22.
181. Mae cyfrifiadau ar gyfer Cronfa Arloesi Ymchwil Cymru wedi cael eu seilio ar ddata Arolwg Rhyngweithiad Addysg Uwch-Busnes a Chymuned HESA rhwng blwyddyn academiaidd 2022/23 a 2024/25, data cofnod staff HESA rhwng blwyddyn

academaidd 2022/23 a blwyddyn academaidd 2024/25, ac ar gyfer y Brifysgol Agored yng Nghymru, data cofnod myfyrwyr HESA rhwng blwyddyn academaidd 2022/23 a blwyddyn academaidd 2024/25.

182. Mae cyfrifiadau buddsoddi ar gyfer cymorth cyflogadwyedd wedi'i dargedu, cydraddoldeb hil a llesiant ac iechyd wedi cael eu seilio ar ddata cofnod myfyrwyr HESA ar gyfer blwyddyn academaidd 2024/25.

Talu grant

183. Ym mlwyddyn academaidd 2026/27, gall y mwyafrif o ddarparwyr ddisgwyl i'r taliad gyd-fynd â phroffiliau blynyddoedd blaenorol. Ar gyfer cyllid mewn darpariaeth addysg uwch, mae proffiliau taliadau wedi cael eu diwygio i raniad o 60:40 o ran buddsoddiad ar gyfer dyraniadau cylchol craidd gyda 60% o'r buddsoddiad yn cael ei dalu ym mis Awst 2026, a 40% yn cael ei dalu ym mis Ebrill 2027.
184. Os gwneir newidiadau i gyllidebau neu os cyflwynir cyfyngiadau rheoli arian parod (e.e. terfyn Medr ar gyfer cario arian ymlaen o un flwyddyn ariannol i'r nesaf), efallai y bydd yn ofynnol addasu proffil yn ystod y flwyddyn. Bydd hysbysiad ysgrifenedig yn cael ei roi i ddarparwyr rhag blaen os bydd hyn yn digwydd.

Asesu effaith ein polisïau

185. Mae buddsoddiad Medr yn cynnwys cyllid cylchol a chyllid strategol. Mae'r dulliau buddsoddi cylchol a ddefnyddir ar gyfer blwyddyn academaidd 2026/27 yn seiliedig ar fethodoleg hanesyddol. Wrth i ddulliau buddsoddi gael eu hadolygu, rydym yn cynnal ymarfer sgrinio i asesu'r effaith er mwyn helpu i ddiogelu rhag gwahaniaethu a hybu cydraddoldeb. Rydym hefyd yn ystyried effaith polisïau ar y Gymraeg, a darpariaeth Gymraeg yn y sector addysg uwch yng Nghymru ac effeithiau posibl ar y nodau yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 gan gynnwys ein Hamcanion Llesiant ni. Cysylltwch â em.cynhwysiant@medr.cymru i gael rhagor o wybodaeth am asesiadau o'r effaith. Dylai ddarparwyr gynnal eu hasesiadau eu hunain o'r effaith i oleuo prosesau penderfynu ynglŷn â dosbarthu eu buddsoddiad gan Medr yn fewnol.

Tablau crynhoi ac atodiadau

Y tablau crynhoi a ganlyn yw:

Tabl 1	Buddsoddiad ymchwil ac arloesi ym mlwyddyn academaidd 2026/27
Tabl 2	Dyraniadau buddsoddi mewn addysgu ar gyfer darpariaeth ran-amser ac ôl-radd a addysgir ym mlwyddyn academaidd 2026/27
Tabl 3	Dyraniadau buddsoddi mewn addysgu ar gyfer darpariaeth israddedig amser llawn ym mlwyddyn academaidd 2026/27
Tabl 4	Cymharu dyraniadau buddsoddi rhwng blwyddyn academaidd 2025/26 a blwyddyn academaidd 2026/27
Tabl 5	Buddsoddiad lleoedd meddygol ychwanegol ym mlwyddyn academaidd 2025/26 a blwyddyn academaidd 2026/27
Tabl 6	Addysg gychwynnol athrawon (AGA) sy'n arwain at statws athro cymwysedig (SAC) – buddsoddiad mewn lleoliadau ym mlwyddyn academaidd 2026/27

Rhoddir dadansoddiadau manwl yn:

Atodiad A	Dyraniadau QR blwyddyn academaidd 2026/27 fesul darparwr, fesul uned asesu
Atodiad B	Unedau buddsoddi blwyddyn academaidd 2026/27
Atodiad C	Buddsoddiad addysgu seiliedig-ar-gredydau a gwerthoedd credydau wedi'u cyllido israddedig rhan-amser ym mlwyddyn academaidd 2026/27 fesul darparwr, fesul categori pynciau academaidd (ASC)
Atodiad D	Dyraniadau chweched dosbarth awdurdod lleol
Atodiad E	Dyraniadau colegau addysg bellach

Tabl 1: Buddsoddiad ymchwil ac arloesi ym mlwyddyn academiaidd 2026/27

Darparwr	Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)			
	QR	PGR	RWIF	Cyfanswm (1)
Prifysgol De Cymru	2,573,057	314,908	1,291,082	4,179,047
Prifysgol Aberystwyth	5,885,270	532,143	1,435,149	7,852,562
Prifysgol Bangor	7,222,947	962,788	2,096,368	10,282,103
Prifysgol Caerdydd	44,318,575	2,493,163	2,510,578	49,322,316
Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant ⁽²⁾	612,055	113,974	1,638,842	2,364,871
Prifysgol Abertawe	14,244,731	1,248,950	3,072,010	18,565,691
Prifysgol Metropolitan Caerdydd	2,083,933	328,921	1,249,886	3,662,740
Prifysgol Wrecsam	139,158	46,612	1,076,708	1,262,478
Y Brifysgol Agored yng Nghymru			629,377	629,377
Cyfanswm (1)	77,079,726	6,041,459	15,000,000	98,121,185

⁽¹⁾ Efallai na fydd cyfansymiau'n gwneud cyfanswm union oherwydd talgrynnu.

⁽²⁾ Mae Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant yn cynnwys Canolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru.

Tabl 2: Dyroniadau buddsoddi mewn addysgu ar gyfer darpariaeth ran-amser ac ôl-radd a addysgir ym mlwyddyn academiaidd 2026/27

Darparwr	Dyroniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)							
	Dyroniadau seiliedig-ar-gredydau ar gyfer darpariaeth israddedig ran-amser			Y pen ⁽²⁾	Premiwm mynediad a chadw ⁽¹⁾	Premiwm cyfrwng Cymraeg ⁽¹⁾	Premiwm anabledd ⁽¹⁾	Cyfanswm ⁽³⁾
	Craidd	Twf	Cyfanswm					
Prifysgol De Cymru	3,068,825		3,068,825	19,678	712,299	8,977	134,300	3,944,078
Prifysgol Aberystwyth	370,226	126,741	496,967	8,180	110,366	3,500	49,725	668,737
Prifysgol Bangor	168,353		168,353	5,593	21,669	1,764	68,850	266,230
Prifysgol Caerdydd	936,529	55,704	992,233	22,288	302,645	2,099	86,700	1,405,966
Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant	1,016,973		1,016,973	6,112	223,200	23,145	69,275	1,338,705
Prifysgol Abertawe	167,293	0	167,293	7,788	81,817	124	114,750	371,772
Prifysgol Metropolitan Caerdydd	298,915	25,119	324,035	6,863	155,723	902	46,750	534,272
Prifysgol Wrecsam	1,182,304	20,282	1,202,586	8,977	277,241	3,270	40,375	1,532,449
Y Brifysgol Agored yng Nghymru	15,329,602	846,957	16,176,559	76,488	6,875,755	19,539	192,525	23,340,866
Grŵp Llandrillo Menai	952,723	0	952,723	2,794	91,028	98,272	3,825	1,148,643
Grŵp Colegau NPTC	113,276		113,276	340	31,945			145,561
Coleg Gŵyr Abertawe	11,340	1,134	12,474	146	6,047	0	0	18,667
Coleg Cambria		3,680	3,680	5	870			4,555
Cyfanswm ⁽³⁾	23,616,359	1,079,617	24,695,977	165,252	8,890,606	161,592	807,075	34,720,501

⁽¹⁾ Dyrennir y premiwm Mynediad a chadw a'r premiwm cyfrwng Cymraeg ar gyfer PT UG yn unig. Dyrennir y premiwm anabledd ar gyfer PT UG, FT a PT PGT a FT a PT PGR.

⁽²⁾ Mae cyllid y pen yn cynnwys PT UG, PT PGT a FT PGT.

⁽³⁾ Efallai na fydd cyfansymiau'n gwneud cyfanswm union oherwydd talgrynnu.

Tabl 3: Dyraniadau buddsoddi mewn addysgu ar gyfer darpariaeth israddedig amser llawn ym mlwyddyn academiaidd 2026/27

Darparwr	Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)					
	Y pen	Premiwm pynciau drud	Premiwm pynciau cost uwch	Premiwm cyfrwng Cymraeg	Premiwm anabledd	Cyfanswm ⁽¹⁾
Prifysgol De Cymru	36,811	4,809,109	2,119,942	530	395,675	7,362,067
Prifysgol Aberystwyth	24,591		1,652,549	13,784	297,075	1,987,999
Prifysgol Bangor	20,409		1,920,244	20,354	243,525	2,204,533
Prifysgol Caerdydd	88,863	10,548,144	4,880,352	161,386	444,975	16,123,720
Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant	18,908		427,638	5,882	187,425	639,854
Prifysgol Abertawe	53,072	2,304,354	3,769,579	19,407	387,600	6,534,011
Prifysgol Metropolitan Caerdydd	36,740		2,187,073	15,283	268,175	2,507,272
Prifysgol Wrecsam	7,094		299,083	375	102,850	409,403
Y Brifysgol Agored yng Nghymru						
Grŵp Llandrillo Menai	1,090		20,398	1,096	7,225	29,809
Grŵp Colegau NPTC	132		10,548		850	11,530
Coleg Gŵyr Abertawe	0				0	0
Coleg Cambria	184		20,016	0		20,200
Cyfanswm ⁽¹⁾	287,896	17,661,607	17,307,422	238,096	2,335,375	37,830,397

⁽¹⁾ Efallai na fydd cyfansymiau'n gwneud cyfanswm union oherwydd talgrynnu.

Tabl 4: Cymharu dyraniadau buddsoddi rhwng blwyddyn academiaidd 2025/26 a blwyddyn academiaidd 2026/27

Sefydliadau AU	Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2025/26 (£)								Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)								Newid rhwng blwyddyn academiaidd 2025/26 a blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)	% y gwahaniaeth rhwng blwyddyn academiaidd 2025/26 a blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)
	PT UG seiliedig-ar-gredydau	PT a PGT y pen a phremiymau ⁽¹⁾	FT UG y pen a phremiymau ⁽²⁾ (6)	QR ⁽⁸⁾	PGR	RWIF	Buddsoddiad strategol a buddsoddiad elfen berfformio ychwanegol ⁽⁴⁾ (6)	Cyfanswm blwyddyn academiaidd 2025/26 ⁽³⁾	PT UG seiliedig-ar-gredydau	PT a PGT y pen a phremiymau ⁽¹⁾	FT UG y pen a phremiymau ⁽²⁾ (6)	QR ⁽⁸⁾	PGR	RWIF	Buddsoddiad strategol a buddsoddiad elfen berfformio ychwanegol ⁽⁴⁾ (6)	Cyfanswm blwyddyn academiaidd 2026/27 ⁽³⁾		
Prifysgol De Cymru	3,259,089	803,861	7,079,609	2,573,057	451,392	1,180,524	805,240	16,152,773	3,068,825	875,253	7,362,067	2,573,057	314,908	1,291,082	805,240	16,290,432	137,659	0.9%
Prifysgol Aberystwyth	370,216	126,935	1,821,753	5,885,270	509,726	1,405,551		10,119,452	496,967	171,770	1,987,999	5,885,270	532,143	1,435,149		10,509,298	389,846	3.9%
Prifysgol Bangor	224,744	107,202	2,189,366	7,222,947	900,284	1,955,457		12,599,999	168,353	97,877	2,204,533	7,222,947	962,788	2,096,368		12,752,866	152,867	1.2%
Prifysgol Caerdydd	936,505	392,956	15,547,251	44,318,575	2,232,625	2,241,255		65,669,167	992,233	413,732	16,123,720	44,318,575	2,493,163	2,510,578		66,852,002	1,182,834	1.8%
Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant ⁽⁵⁾	1,185,902	317,335	652,142	612,055	110,436	1,779,085		4,656,955	1,016,973	321,733	639,854	612,055	113,974	1,638,842		4,343,430	-313,525	-6.7%
Prifysgol Abertawe	235,813	173,070	6,460,001	14,244,731	1,395,663	2,891,286		25,400,565	167,293	204,479	6,534,011	14,244,731	1,248,950	3,072,010		25,471,475	70,910	0.3%
Prifysgol Metropolitan Caerdydd	298,910	158,104	2,404,305	2,083,933	238,870	1,118,823		6,302,946	324,035	210,238	2,507,272	2,083,933	328,921	1,249,886		6,704,284	401,338	6.4%
Prifysgol Wrecsam	1,182,304	279,235	405,543	139,158	46,811	1,055,912		3,108,964	1,202,586	329,863	409,403	139,158	46,612	1,076,708		3,204,330	95,367	3.1%
Y Brifysgol Agored yng Nghymru	15,329,568	6,969,243				527,756	605,128	23,431,695	16,176,559	7,164,307				629,377	605,128	24,575,371	1,143,676	4.9%
Cyfanswm ⁽³⁾	23,023,051	9,327,941	36,559,971	77,079,726	5,885,809	14,155,650	1,410,368	167,442,515	23,613,824	9,789,252	37,768,858	77,079,726	6,041,459	15,000,000	1,410,368	170,703,486	3,260,971	1.9%

Sefydliadau AB	Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2025/26 (£)								Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)								Newid rhwng blwyddyn academiaidd 2025/26 a blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)	% y gwahaniaeth rhwng blwyddyn academiaidd 2025/26 a blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)
	PT UG seiliedig-ar-gredydau	PT a PGT y pen a phremiymau ⁽¹⁾	FT UG y pen a phremiymau ⁽²⁾ (6)	QR ⁽⁸⁾	PGR	RWIF	Buddsoddiad strategol a buddsoddiad elfen berfformio ychwanegol ⁽⁴⁾ (6)	Cyfanswm blwyddyn academiaidd 2025/26 ⁽³⁾	PT UG seiliedig-ar-gredydau	PT a PGT y pen a phremiymau ⁽¹⁾	FT UG y pen a phremiymau ⁽²⁾ (6)	QR ⁽⁸⁾	PGR	RWIF	Buddsoddiad strategol a buddsoddiad elfen berfformio ychwanegol ⁽⁴⁾ (6)	Cyfanswm blwyddyn academiaidd 2026/27 ⁽³⁾		
Grŵp Llandrillo Menai	956,995	199,295	32,980					1,189,270	952,723	195,920	29,809					1,178,452	-10,819	-0.9%
Grŵp Colegau NPTC	132,124	37,226	16,845					186,194	113,276	32,285	11,530					157,091	-29,104	-15.6%
Coleg Gŵyr Abertawe	11,340	7,208						18,548	12,474	6,193						18,667	119	0.6%
Coleg Cambria ⁽⁷⁾		217	16,800					17,017	3,680	875	20,200					24,755	7,738	45.5%
Cyfanswm ⁽³⁾	1,100,459	243,946	66,625	0	0	0	0	1,411,030	1,082,153	235,273	61,539	0	0	0	0	1,378,965	-32,065	-2.3%

Cyfanswm SAUau a SABau ⁽³⁾	24,123,510	9,571,887	36,626,596	77,079,726	5,885,809	14,155,650	1,410,368	168,853,545	24,695,977	10,024,525	37,830,397	77,079,726	6,041,459	15,000,000	1,410,368	172,082,451	3,228,906	1.9%
---------------------------------------	------------	-----------	------------	------------	-----------	------------	-----------	-------------	------------	------------	------------	------------	-----------	------------	-----------	-------------	-----------	------

⁽¹⁾ Mae premiymau'n cynnwys y premiwm mynediad a chadw (PT UG), y premiwm cyfrwng Cymraeg (PT UG) a'r premiwm anabledd (PT UG, FT a PT PGT a FT a PT PGR).

⁽²⁾ Y dyraniadau premiwm FT UG yw'r premiwm pynciau drud, y premiwm pynciau cost uwch, y premiwm cyfrwng Cymraeg a'r premiwm anabledd.

⁽³⁾ Efallai na fydd cyfansymiau'n gwneud cyfanswm union oherwydd talgrynnu.

⁽⁴⁾ Rydym wedi dyrannu buddsoddiad strategol i'r Brifysgol Agored yng Nghymru am flwyddyn arall ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27. Dyrennir elfen berfformio ychwanegol i Brifysgol De Cymru mewn perthynas â darpariaeth yr elfen berfformio yng Ngholeg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru.

⁽⁵⁾ Mae Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant yn cynnwys Canolfan Uwcheffrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru.

⁽⁶⁾ Dyrennir buddsoddiad ar gyfer darpariaeth yr elfen berfformio trwy'r premiwm pynciau drud, ac fe wnaeth buddsoddiad yn yr elfen berfformio ychwanegol, a ddysnir i Brifysgol De Cymru, gynyddu ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 ar ôl cyhoeddi'r dyraniadau. Cyflwynir y ffigyrau wedi'u diweddarau yma. Mae rhagor o fanylion ar gael yng nghyhoeddiad Medr Medr/2025/35: Cyllid ychwanegol 2025-26 yn ystod y flwyddyn ar gyfer darpariaeth conservatoire cerddoriaeth a drama sy'n seiliedig ar berfformio.

⁽⁷⁾ Dyrennir buddsoddiad i Goleg Cambria ar gyfer darpariaeth AU o flwyddyn academiaidd 2025/26 gan bod gan y coleg bellach gynllun ffioedd a mynediad. Ceir rhagor o fanylion yng nghyhoeddiad Medr: [Medr/2026/05 Dyraniadau cyllid addysgu addysg uwch craidd ar gyfer Coleg Cambria 2025/26](#).

Tabl 5: Buddsoddiad lleoedd meddygol ychwanegol ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 a blwyddyn academiaidd 2026/27

Darparwr	Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2025/26 (£)				Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)				% y gwahaniaeth rhwng blwyddyn academiaidd 2025/26 a blwyddyn academiaidd 2026/27
	Premiwm pynciau drud	Premiwm pynciau cost uwch	Y pen	Cyfanswm ⁽²⁾	Premiwm pynciau drud	Premiwm pynciau cost uwch	Y pen	Cyfanswm ⁽²⁾	
Prifysgol Caerdydd ⁽¹⁾	358,110	30,724	285	389,119	130,410	11,521	105	142,036	-63%
Prifysgol Abertawe	2,716,875	120,015	1,400	2,838,290	2,716,875	120,015	1,400	2,838,290	0%
Prifysgol Bangor	1,097,100	87,782	850	1,185,732	1,738,800	139,903	1,350	1,880,053	59%
Cyfanswm ⁽²⁾	4,172,085	238,521	2,535	4,413,141	4,586,085	271,440	2,855	4,860,380	10%

Nodiadau: Wedi'i gynnwys ar gyfer Prifysgol Caerdydd a Phrifysgol Abertawe mae buddsoddiad yn y lleoedd meddygol ychwanegol sydd wedi bod yn cael eu dyrannu bob blwyddyn ers blwyddyn academiaidd 2018/19 a'r lleoedd meddygol recriwtio ychwanegol a ddyrannwyd ym mlwyddyn academiaidd 2021/22 ac ym mlwyddyn academiaidd 2022/23. Oni nodir yn wahanol, mae lleoedd ym Mhrifysgol Caerdydd ar gyfer cyrsiau 5 mlynedd ac mae lleoedd ym Mhrifysgol Abertawe ar gyfer cyrsiau 4 blynedd. Ym Mhrifysgol Bangor, dechreuodd dyraniadau buddsoddi cylchol ym mlwyddyn academiaidd 2024/25 ar gyfer Ysgol Feddygol Gogledd Cymru, gyda lleoedd ychwanegol yn cael eu dyrannu ar gyfer blwyddyn academiaidd 2025/26 a blwyddyn academiaidd 2026/27. Mae'r rhain yn cynnwys:

Dyraniadau Cylchol Meddygol:

Dechrau ym mlwyddyn academiaidd 2018/19 – 20 o leoedd ym Mhrifysgol Abertawe

Dechrau ym mlwyddyn academiaidd 2021/22 – 25 o leoedd ym Mhrifysgol Abertawe; 22 o leoedd ym Mhrifysgol Caerdydd (carfan olaf ond un niferoedd ychwanegol blwyddyn academiaidd 2018/19)

Dechrau ym mlwyddyn academiaidd 2022/23 – 25 o leoedd ym Mhrifysgol Abertawe; 21 o leoedd ym Mhrifysgol Caerdydd (carfan olaf niferoedd ychwanegol blwyddyn academiaidd 2018/19)

Dechrau ym mlwyddyn academiaidd 2024/25 – 60 o leoedd (cwrs 5 mlynedd) ac 20 o leoedd (cwrs 4 blynedd) ym Mhrifysgol Bangor (Ysgol Feddygol Gogledd Cymru)

Dechrau ym mlwyddyn academiaidd 2025/26 – 10 o leoedd (cwrs 5 mlynedd) ym Mhrifysgol Bangor (Ysgol Feddygol Gogledd Cymru)

Dechrau ym mlwyddyn academiaidd 2026/27 – 10 o leoedd (cwrs 5 mlynedd) ym Mhrifysgol Bangor (Ysgol Feddygol Gogledd Cymru)

⁽¹⁾ Mae lleoedd a gyllidir ar gyfer Prifysgol Caerdydd ar gyfer blwyddyn academiaidd 2025/26 wedi cael eu diwygio i lawr ers cyhoeddi dyraniadau ar gyfer blwyddyn academiaidd 2025/26 ac felly mae'r dyraniad buddsoddi a ddangosir yma ar gyfer blwyddyn academiaidd 2025/26 yn is na'r hyn a gyhoeddwyd yn flaenorol.

⁽²⁾ Efallai na fydd cyfansymiau'n gwneud cyfanswm union oherwydd talgrynnu

Tabl 6: Addysg gychwynnol athrawon (AGA) sy'n arwain at statws athro cymwysedig (SAC) – buddsoddiad mewn lleoliadau ym mlwyddyn academiaidd 2026/27

Darparwr	Dyraniadau blwyddyn academiaidd 2026/27 (£)
Prifysgol De Cymru	180,199
Prifysgol Bangor	433,927
Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant	500,207
Prifysgol Abertawe	159,486
Prifysgol Metropolitan Caerdydd	950,704
Y Brifysgol Agored yng Nghymru	275,476
Cyfanswm ⁽¹⁾	2,500,000

⁽¹⁾ Efallai na fydd cyfansymiau'n gwneud cyfanswm union oherwydd talgrynnu

Atodiad A: Dyroniadau QR blwyddyn academiaidd 2026/27 fesul darparwr, fesul uned asesu

Uned Asesu		Darparwr (£)								Cyfanswm ⁽¹⁾ (£)
		Prifysgol De Cymru	Prifysgol Aberystwyth	Prifysgol Bangor	Prifysgol Caerdydd	Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant ⁽²⁾	Prifysgol Abertawe	Prifysgol Metropolitan Caerdydd	Prifysgol Wrecsam	
1	Meddygaeth Glinigol				5,552,632					5,552,632
2	Iechyd y Cyhoedd, Gwasanaethau Iechyd a Gofal Sylfaenol						197,082			197,082
3	Proffesiynau Perthynol i Iechyd, Deintyddiaeth, Nyrsio a Fferylliaeth	353,953		885,939	5,009,487		2,572,190	360,421		9,181,990
4	Seicoleg, Seiciatreg a Niwrowyddoniaeth		126,940	782,484	5,203,808		495,177			6,608,408
5	Gwyddorau Biolegol				3,905,519					3,905,519
6	Amaethyddiaeth, Gwyddor Filfeddygol a Gwyddor Bwyd		2,258,620							2,258,620
7	Systemau'r Ddaear a Gwyddorau Amgylcheddol	129,655		3,022,549	1,478,960		1,078,862			5,710,027
8	Cemeg				1,390,964		466,046			1,857,010
9	Ffiseg		219,132		1,889,239		660,676			2,769,048
10	Gwyddorau Mathemategol	128,448	151,900		1,162,981		627,083			2,070,412
11	Cyfrifiadureg a Gwybodeg	144,701	689,130		1,489,987		875,813			3,199,632
12	Peirianeg	447,746		587,488	3,407,284		3,227,307		79,639	7,749,463
13	Pensaernïaeth, Yr Amgylchedd Adeiledig a Chynllunio				1,023,114					1,023,114
14	Daearyddiaeth ac Astudiaethau Amgylcheddol		765,872		1,008,572		716,418			2,490,862
15	Archeoleg				449,117					449,117
16	Economeg ac Econometreg									0
17	Astudiaethau Busnes a Rheoli	65,274	149,540	246,486	3,409,155		723,748	157,483		4,751,686
18	Y Gyfraith		227,528		1,089,862		243,818			1,561,208
19	Gwleidyddiaeth ac Astudiaethau Rhyngwladol		343,120		616,132		222,584			1,181,837
20	Gwaith Cymdeithasol a Pholisi Cymdeithasol	239,523					376,223		59,520	675,266
21	Cymdeithaseg			347,565	1,110,664					1,458,229

Uned Asesu		Darparwr (£)								Cyfanswm ⁽¹⁾ (£)
		Prifysgol De Cymru	Prifysgol Aberystwyth	Prifysgol Bangor	Prifysgol Caerdydd	Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant ⁽²⁾	Prifysgol Abertawe	Prifysgol Metropolitan Caerdydd	Prifysgol Wrecsam	
22	Anthropoleg ac Astudiaethau Datblygu									0
23	Addysg				873,804	55,434		101,668		1,030,906
24	Chwaraeon a Gwyddorau Ymarfer Corff, Hamdden a Thwristiaeth	200,435		567,081			426,896	845,210		2,039,621
25	Astudiaethau Ardal									0
26	Ieithoedd Modern ac Ieitheg		211,557	490,468	702,475	168,219	254,188			1,826,907
27	Iaith a Llenyddiaeth Saesneg	106,361	94,991	292,888	1,542,087		513,058			2,549,385
28	Hanes	75,752	169,408		748,129		567,562			1,560,850
29	Y Clasuron									0
30	Athroniaeth									0
31	Diwinyddiaeth ac Astudiaethau Crefyddol					215,556				215,556
32	Celf a Dylunio: Hanes, Arfer a Damcaniaeth		131,358			172,848		619,151		923,357
33	Cerddoriaeth, Drama, Dawns, Celfyddydau Perfformio, Astudiaethau Ffilm a Sgrîn	A 575,895 B 105,315	346,174		407,780					1,435,163
34	Cyfathrebu, Astudiaethau Diwylliannol a'r Cyfryngau, Rheoli Llyfrgelloedd a Gwybodaeth				846,823					846,823
	Cyfanswm⁽¹⁾	2,133,099	5,885,270	7,222,947	44,318,575	612,055	14,244,731	2,083,933	139,158	77,079,726

⁽¹⁾ Efallai na fydd cyfansymiau'n gwneud cyfanswm union oherwydd talgrynnu

⁽²⁾ Mae Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant yn cynnwys Canolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru.

Ceisiadau lluosog: **Prifysgol De Cymru** Uned Asesu 32 A – Y Gyfadrn Diwydiannau Creadigol, Prifysgol De Cymru, B – Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru

Atodiad B: Unedau Asesu blwyddyn academiaidd 2026/27

Addysgu seiliedig-ar-gredydau israddedig rhan-amser

Categori Pynciau Academiaidd		Uned fuddsoddi £ y gwerth credyd
1	Meddygaeth a Deintyddiaeth	38.94
2	Pynciau a Phroffesiynau Perthynol i Feddygaeth	26.98
3	Gwyddoniaeth	30.67
4	Peirianeg a Thechnoleg	34.52
5	Yr Amgylchedd Adeiledig	27.35
6	Gwyddorau Mathemategol, TG a Chyfrifiadura	24.20
7	Busnes a Rheoli	15.12
8	Gwyddorau Cymdeithasol	13.41
9	Dyniaethau	19.03
10	Celf, Dylunio a'r Celfyddydau Perfformio	23.78
11a	Addysg: Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon (SAC)	27.41
11b	Addysg: Heb SAC	23.22

Nodyn: Defnyddiwyd yr unedau buddsoddi a ddangosir yma i gyfrifo'r dyraniadau buddsoddi seiliedig-ar-gredydau ar gyfer darpariaeth israddedig ran-amser ac i gyfrifo'r premiwm cyfrwng Cymraeg, yn Nhabl 2 ac Atodiad C.

Premiwm pynciau drud israddedig amser llawn

Categori Pynciau Academiaidd		Uned fuddsoddi £ y gwerth credyd
1b, 1d	Meddygaeth a Deintyddiaeth Glinigol	81.39
10 (elfen berfformio)	Celf, Dylunio a'r Celfyddydau Perfformio	74.99

Nodyn: Defnyddiwyd yr unedau buddsoddi a ddangosir yma i gyfrifo'r premiwm pynciau drud ac i gyfrifo'r premiwm cyfrwng Cymraeg, yn Nhabl 3.

Premiwm pynciau cost uwch israddedig amser llawn

Categori Pynciau Academiaidd		Uned fuddsoddi £ y gwerth credyd
1a, 1c	Meddygaeth a Deintyddiaeth Anghlinigol	10.79
3, 4	Gwyddoniaeth a Pheirianeg a Thechnoleg	6.20
6	Gwyddorau Mathemategol, TG a Chyfrifiadura	2.90

Nodyn: Defnyddiwyd yr unedau buddsoddi a ddangosir yma i gyfrifo'r premiwm pynciau cost uwch ac i gyfrifo'r premiwm cyfrwng Cymraeg, yn Nhabl 3.

Lleoedd meddygol ychwanegol

Categori Pynciau Academiaidd		Uned fuddsoddi £ y gwerth credyd
Premiwm pynciau drud	1b, 1d Meddygaeth a Deintyddiaeth Glinigol	86.25
Premiwm pynciau cost uwch	1a, 1c Meddygaeth a Deintyddiaeth Anghlinigol	11.43

Nodyn: Defnyddiwyd yr unedau buddsoddi a ddangosir yma i gyfrifo'r premiwm pynciau drud a'r premiwm pynciau cost uwch, yn Nhabl 5.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government